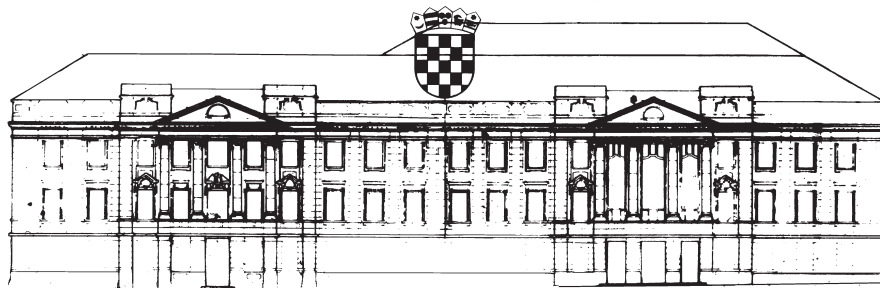

izvješća HRVATSKOGA SABORA

ISSN 1845-9404

GODINA XIX.

BROJ 490

ZAGREB, 6. X. 2008.

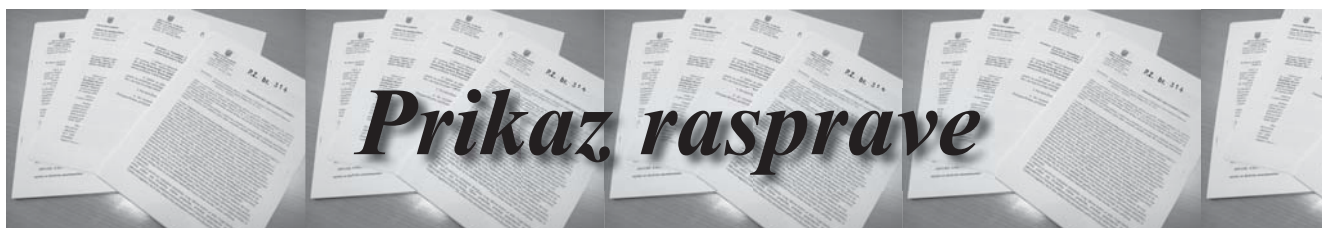
5. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

Zakon o poljoprivrednom zemljištu

SADRŽAJ

– PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. GODINU	3	– PRIJEDLOG RUDARSKOG ZAKONA	21
– KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. GODINU	5	– PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ OPERACIJI EUROPSKE UNIJE U ČADU I SREDNJEAFRIČKOJ REPUBLICI (EUFOR TCHAD/RCA); PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ MISIJI U AFGANISTANU (ISAF); PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ OPERACIJI NATO-A NA KOSOVU (KFOR)	23
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI	5	– INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U VEZI S ULOGOM VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U PROVOĐENJU ZAKONA I OSTVARIVANJU VLADAVINE PRAVA TE ZAŠTITOM LJUDSKIH PRAVA I DOSTOJANSTVA ČOVJEKA, KAO NAJVIŠIH VREDNOTA USTAVNOG PORETKA REPUBLIKE HRVATSKE	24
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZBORIMA ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT	8	– INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OPSKRBE ENERAGENTIMA, TE U VEZI S NJIHOVIM CIJENAMA I UTJECAJEM NA GOSPODARSTVO I ŽIVOTNI STANDARD GRAĐANA	27
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVOZU I UVOZU ROBE VOJNE NAMJENE I NEVOJNIH UBOJNIH SREDSTAVA	9	– INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U SVEZI S ULOGOM VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U PROCESU SANACIJE I REKONSTRUIRANJA HRVATSKE BRODOGRAĐEVNE INDUSTRIJE	30
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STRANCIMA	10	– INTERPELACIJA O RADU MINISTRA FINACIJA IVANA ŠUKERA	30
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA	11	– IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA	32
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA O PRAVNOM POLOŽAJU SNAGA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ	11	– IZBORI, IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	32
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE O PRANJU, TRAGANJU, PRIVREMENOM ODUZIMANJU I ODUZIMANJU PRIHODA STEČENOGA KAZNENIM DJELOM I O FINANCIRANJU TERORIZMA	13		
– KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI	14		
– KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRGOVINI	17		
– PRIJEDLOG ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU	19		

PROJEKAT IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. GODINU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Nastavak rasta gospodarske aktivnosti

Hrvatski sabor je 3. srpnja 2008. godine na dnevnom redu imao Prijedlog izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu.

O PRIJEDLOGU

Predsjednik Vlade RH dr.sc. Ivo Sanader obrazložio je rebalans Državnog proračuna za 2008. godinu. Unatoč svjetskoj financijskoj krizi čiji se efekti odražavaju i na gospodarski rast Hrvatske dobra je vijest da ekonomska aktivnost raste. Na to upućuje gospodarski rast od 4,3% u prvom tromjesečju, ali i porast industrijske proizvodnje od 306% u prvih pet mjeseci, te rast građevinske aktivnosti od 13,1% u prva četiri mjeseca. Nastavak rasta gospodarske aktivnosti praćen je i smanjenjem nezaposlenosti. Komparirajući svibanj 2007. godine i svibanj 2008. godine u Hrvatskoj je smanjen broj registriranih nezaposlenih osoba za 30 000. Uslijed navedenih kretanja, rebalansom Proračuna prihodi se povećavaju za 2,5 milijarde kuna, te iznose 118 milijardi i 400 milijuna kuna. Povećanje prihoda kroz rebalans proračuna pažljivo i pomno će se usmjeriti na programe koji potiču daljnji rast gospodarstva, ali i na ublažavanje globalnih kretanja u kontekstu energenata.

Ministar financija Ivan Šuker dodatno je izvijestio o rebalansu Proračuna istaknuvši da su sred-

stva iz viška prihoda Državnog proračuna usmjerena na gospodarstvo (više od pola milijarde kuna), odnosno poticaje i subvencije hrvatskom gospodarstvu u cjelini. Podsjetio je na jedan od važnijih strukturnih poticaja od 1. srpnja 2008., a to je subvencioniranje cijena električne energije hrvatskom građanstvu. Procjena je da više od 40% najugroženijih građana Hrvatske ili domaćinstava neće osjetiti poskupljenje električne energije.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i Državni proračun, Odbor za pomorstvo, promet i veze i Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu podupiru donošenje Izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu.

RASPRAVA

U ime Kluba zastupnika HDZ-a Goran Marić istaknuo je da Vlada RH rebalansom državnog proračuna za 2008. godinu brinula prije svega o socijalnoj i razvojnoj politici, jer su dodatna izdvajanja izravno usmjerena na smanjivanje utjecaja negativnih globalnih kretanja na standard stanovništva. Dodatna izdvajanja usmjerena su i u programe koji izravno potiču rast gospodarstva, te programe koji su pretpostavka

razvoja poduzetništva i nacionalne ekonomije u cjelini.

U ime Kluba zastupnika SDP-a Milanka Opačić kazala je da se rebalansom Proračuna neće popraviti financijsko stanje radnicima niti umirovljenicima, jer im se ne osiguravaju veća sredstva za mirovine. „Ovim rebalansom Proračuna Vlada pokazuje da nema viziju, nema strategiju ni gospodarskog ni društvenog razvitka Hrvatske, nego luta i svojim nesnalaženjem vodi Hrvatsku u sve teža vremena u kojima će građanima biti sve teže preživjeti”.

Smanjiti PDV na hranu

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je Damir Kajin. Rebalansom državnog proračuna prihodi rastu za 2,5 milijardi kuna. Planirani prihod Proračuna iznosio je 115,9 milijardi kuna, a rebalansom raste na 118,4 milijarde kuna. Rashodi će se na 118,4 milijarde kuna narasti na 121,2 milijarde kuna, dakle za 2,8 milijardi kuna. Kajin je postavio pitanje hoće li se razmisliti o mogućnosti korekcije PDV-a na hranu, kako bi se smanjio cjenovni udar na građane.

Naglašava da se rebalansom politički raspoređuju određena sredstva, što ocjenjuje „perfidnim”. Osvrnuo se i na umanjenje proračunskih prihoda za neke projekte u Istri.

Napomenuo je da će rast bruto društvenog proizvoda biti manji

nego 2007. godine. Kao najveće probleme naglašava galopiranje vanjskog duga, mali izvoz, inflaciju te rast nelikvidnosti. Zaključuje da život iz dana u dan postaje sve skuplji, a jedna od mjera koje mogu pomoći stanovništvu u toj situaciji svakako je, po mišljenju Kajina, smanjenje, PDV-a na hranu.

Upitna raspodjela sredstava u zdravstvu

U ime Kluba zastupnika SDS-a govorio je **Milorad Pupovac**. Klub drži da je Prijedlog rebalansa „solidan pokušaj da se zakrpaju najkрупnije rupe koje ovog trenutka imamo u državi”. Drže pozitivnim smanjenje deficita. Također, milijardu i 400 milijuna kuna za zdravstvo smatraju nužnom mjerom s obzirom na potrebe zdravstvenog sustava. Ipak, napominje da je sporna raspodjela sredstava, jer najveći dio odlazi na lijekove i za potrebe koje u svezi s tim nastaju u bolnicama, pa Pupovac smatra da se time ide naruku farmaceutskoj industriji. Mišljenja je da u svakom slučaju treba zaustaviti neracionalnu potrošnju u zdravstvu.

Osvrnuo se i na raspodjelu sredstava u obrazovnom sustavu, gdje se s jedne strane za neke škole koje vape za obnovom ne iznalaze sredstava, dok se za neke druge sredstva iznalaze. Kao primjer naveo je Srednju tehničku školu „Nikola Tesla” u Borovu naselju, koja je u iznimno lošem stanju, a u sličnom je i IV. Osnovna škola „Nikola Andrić” u Vukovaru.

Izostale učinkovite mjere Vlade RH

U ime Kluba zastupnika HNS-a govorio je **Zlatko Koračević**. Što se tiče ovogodišnjeg rebalansa Proračuna ili Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2008. godinu, napomenuo je da je „relativno dobro” punjenje Državnog proračuna u prvih šest mjeseci rezultiralo viškom u iznosu

od 2 i pol milijarde kuna, iako pritom ne treba zaboraviti da je to „rezultat uglavnom rasta cijena posebno energenata, te visoke osobne potrošnje građana”. Naglasio je kao ključni problem da se itekako osjećaju posljedice rasta cijena i pada realnih plaća i to u slabljenju rasta gospodarstva i bruto nacionalnog proizvoda te rastu inflacije.

Smatra da Vlada RH nije provodila učinkovite mjere kojima bi ublažila šok koji su izazvale cijene energije i hrane. Drugim riječima, Hrvatska je potpuno nespregnata dočekala krizu energije i hrane, žrtvujući pri tome standard svojih građana. „Stanje u kojemu se nalazi zemlja, a to pokazuje ovaj rebalans Proračuna, isključivo je posljedica nedostatka vizije i gospodarske strategije, nespregnosti i neangažiranja vlastitih resursa”. Ističe da su ključni gospodarski sektori kao energetika i poljoprivreda potpuno zanemareni. Klub neće podržati takav rebalans Proračuna.

U pojedinačnoj raspravi govorili su: **Vesna Buterin (HDZ)**, **Andrija Hebrang (HDZ)**, **Dragica Zgrebec (SDP)**, **Vesna Škuljić (SDP)**, **Ivanka Roksandić (HDZ)**, **Gordan Maras (SDP)** i **Nevio Šetić (HDZ)**, nakon kojeg se za riječ javio ministar financija **Ivan Šuker** naglasivši da rebalans Proračuna nije samo raspodjela više ostvarenih prihoda, već i preraspodjela određenih sredstava unutar ministarstava ili drugih proračunskih korisnika. Naglasio je da Hrvatska ima dva velika strukturna problema, a to su zdravstvo i brodogradnja. A oba se mogu riješiti jedino velikim političkim konsenzusom.

U nastavku je govorio **Rajko Ostojić (SDP)**, **Nenad Stazić (SDP)**. U ime predlagatelja za riječ se javio ministar zdravstva **Darko Milinović**, koji je potvrdio da je njegov resor zdravstva rebalansom Proračuna dobio najveći dio „kolača”. Od milijardu i 400 milijuna kuna na stavci Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi oko 500 milijuna kuna ide za pokrivanje dugova,

a 500 milijuna kuna na nove uvjete poslovanja bolničkog sustava, objasnio je Milinović. Smatra da će sredstva dodijeljena zdravstvu pridonijeti stabilizaciji zdravstvenog sustava i njegovoj istinskoj reformi.

U nastavku pojedinačne rasprave govorili su: **Davor Huška (HDZ)**, **Zvonimir Mršić (SDP)**, **Ingrid Antičević Marinović (SDP)**, **Dragan Kovačević (HDZ)**, **Nadica Jelaš (SDP)**, **Krešimir Gulić (HDZ)**, **Gvozden Srećko Flego (SDP)**, **Stjepan Milinković (HDZ)**, **Nevenka Marinović (HDZ)**, **Zdenko Franić (SDP)**, **Marija Lugarić (SDP)**, **Željko Turk (HDZ)**, **Josip Leko (SDP)**, **Slavko Linić (SDP)**, **Marin Brkarić (IDS)** i **Boro Grubišić (HDSSB)**. Time je završena pojedinačna rasprava.

Ministar financija **Ivan Šuker** rekao je da je bilo puno prijedloga da se poveća rashodovna strana proračuna, međutim, kategoričan je u stavu da bi najgora poruka koju bi u ovom trenutku mogli poslati domaćoj i svjetskoj financijskoj javnosti bila povećanje potrošnje, tj. povećanje deficita. Napominje da su doprinosi ti koji najviše opterećuju gospodarstvo, cijenu rada i koji najviše smanjuju konkurentnost hrvatskoga gospodarstva.

Glasovanje o Prijedlogu izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. uslijedilo je 9. srpnja. Prethodno se ministar financija **Ivan Šuker** očitovao o podnesenim amandmanima. Podneseno je ukupno 47 amandmana. Vlada RH prihvatila je amandmane Odbora za zakonodavstvo kojima se nomotehnički uređuje izričaj i time oni postaju sastavni dio Prijedloga, a odbila sve ostale amandmane: zastupnika Zvonimira Mršića (SDP), Marije Lugarić (SDP), Ante Kotromanovića (SDP), skupine zastupnika Josipa Leke (SDP), Nenada Stazića (SDP), Brune Kurelića (SDP) i Milanke Opačić (SDP), Kluba zastupnika IDS-a, Kluba zastupnika HNS-a, te Kluba zastupnika SDP-a.

Prijedlog izmjena i dopuna Državnog proračuna RH za 2008. godinu prihvaćen je većinom glasova zastupnika, sa 80 „za” i 40 „protiv”, zajedno s prihvaćenim amandmanima predlagatelja, na 5. sjednici Hrvatskoga sabora, 9. srpnja 2008. godine. Istog datuma glasovalo se i o slijedećim odlukama: Većinom glasova zastupnika, sa 81 „za”, 43 „protiv” i 1 „suzdržanim” prihvaćena je Odluka o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskih voda za 2008. godinu, kao i Odluka o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskih cesta za 2008. godinu, koja je prihvaćena

sa 80 glasova „za”, 42 „protiv” i 5 „suzdržanih”.

Odluku o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka za 2008. godinu zastupnici su podržali većinom glasova, sa 79 „za”, 35 „protiv” i 8 „suzdržanih”, a većinom glasova prihvatili su i Odluku o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za 2008. godinu, sa 80 glasova „za”, 41 „protiv” i 4 „suzdržana”.

Odluku o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskoga fonda za priva-

tizaciju za 2008. godinu zastupnici su podržali također većinom glasova, sa 79 „za”, 37 „protiv” i 4 „suzdržana”.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora predložio je Hrvatskome saboru donošenje Zaključka kojim bi se ovlastila Stručna služba Hrvatskoga sabora da, zajedno s predstavnicima predlagatelja, obavi redakciju teksta izmjena i dopuna Državnog proračuna RH za 2008.g. te izmjena i dopuna Financijskih planova prije njihove objave u „Narodnim novinama”. Taj Zaključak prihvaćen je većinom glasova, sa 114 „za”, 6 „protiv” i 6 „suzdržanih”.

I.Č.; S.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. GODINU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Hrvatski sabor je 3. srpnja razmotrio Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu, kojim se dodatno uređuje način raspolaganja proračunskim sredstvima u 2008. godini.

Predsjedavajući je uvodno podsjetio da se prilikom donošenja tog zakona primjenjuju poslovničke odredbe koje se odnose na drugo čitanje zakona. Predloženi zakon je dobio potporu i od nadležnih radnih tijela Hrvatskog sabora: Odbora za zakonodavstvo, Odbora za finan-

cije i državni proračun, Odbora za razvoj i obnovu, Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu te Odbora za pomorstvo, promet i veze. Zakonom se uređuju promjene u visini zaduživanja i otplate glavnica te smanjenje visine zaduživanja izvanproračunskih korisnika državnog proračuna. Osim toga, regulira se i preraspodjela proračunskih sredstava za određene rashode. Predložena rješenja omogućuju redovito izvršavanje prava i obveza proračunskih korisnika u skladu s makroekonomskom politi-

kom i financijskim mogućnostima Državnog proračuna u 2008. godini. Budući da nije bilo prijavljenih za raspravu predsjedavajući je najavio glasovanje.

O Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu, glasovalo se 9. srpnja 2008. godine. Zakon je prihvaćen većinom glasova, sa 79 glasova „za”, 43 „protiv” i 5 „suzdržanih”.

V.Ž.

PROJEKAT PRIJEDLOGA I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Ciljevi i načela poticaja i olakšica

U opsežnoj i konstruktivnoj raspravi koja je na 5. sjednici Sabora održana 9. srpnja 2008. godine, utvrđene su i podržane

osnove poticaja i poreznih olakšica, koje su usklađene s pravnom stečevinom EU. Radi se o sustavu državnih potpora ograniče-

nog trajanja, a trebale bi privući male, srednje i velike poduzetnike na područja posebne državne skrbi.

O PRIJEDLOGU

Stanko Janić, državni tajnik u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva podnio je uvodno obrazloženje. Riječ je, napomenuo je državni tajnik, o još jednom u nizu zakona vezanih uz usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Postojeći Zakon o području posebne državne skrbi bilo je potrebno uskladiti s navedenim vrijednostima, budući da se na osnovi toga ostvaruju uvjeti za pregovore za poglavlje 8., kojim se normiraju uvjeti za tržišno natjecanje. Prilikom izrade predloženoga zakonskog teksta, preuzete su postojeće odredbe, uređena određena poglavlja vezana uz stambeno zbrinjavanje, te prošireni poticaji gradovima i općinama. Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom, odnose se na definiranje i razvrstavanje općina, gradova i naselja u skupine područja od posebne državne skrbi: mjere stambenog zbrinjavanja stanovništva koje se vraća ili naseljava navedeni prostor te na porezne povlastice poduzetnicima. Osim toga, regulirano je i pitanje poticajnih mjera u sklopu sustava odgoja i obrazovanja, te osiguravanja dodatnih prihoda gradovima i općinama na temelju poreznih prihoda i naknada za iskorištavanje mineralnih sirovina, napomenuo je predstavnik predlagatelja. U nastavku izlaganja precizirao je postojeći djelokrug područja od posebne državne skrbi te sustav stambenog zbrinjavanja za hrvatske invalide i branitelje. Ocijenjeno je da bi se navedenim mjerama moglo dodatno potaknuti stanovništvo na naseljavanje tih potpuno devastiranih područja. Na kraju je objasnio i sustav operativnih potpora i poreznih olakšica te planiranih naknada i prihoda namijenjenih gradovima i općinama na području posebne državne skrbi.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje Zakona, ne proti-

veći se prijedlogu o hitnom postupku. To radno tijelo podnijelo je amandmane na članke 5, 6, 30. i 34. kojima se pravno i nomotehnički doraduje izričaj. Predloženi tekst dobio je „zeleno svjetlo” i na ostalim saborskim odborima: Odboru za razvoj i obnovu, Odboru za financije i državni proračun, Odboru za Hrvate izvan Republike Hrvatske, te Odboru za europske integracije.

AMANDMANI

Vlada je podnijela amandman kojim predlaže izmjene u članku 24. stavku 2. koji se mijenja i glasi: „Iznos oslobođanja od plaćanja poreza na dobit za navedena vremenska razdoblja iz stavka 1. ovog članka, utvrđuje se sukladno uvjetima i kriterijima utvrđenim Odlukom o objavi pravila o potporama male vrijednosti”.

Amandman kojim se u članku 2. dodaje novi stavak, podnio je zastupnik **Arsen Bauk (SDP)**. Predložio je da prava iz navedenog članka ostvaruju i obrtnici i pravne osobe koji imaju sjedište na području koje obuhvaća Zakon o otocima, ukoliko ona nisu obuhvaćena Zakonom o otocima ili su regulirana povoljnije nego u navedenom Zakonu.

Zastupnici **Davor Bernardić (SDP)** i **Gordan Maras (SDP)** podnijeli su zajednički amandman kojim predlažu mjesečnu stipendiju za redovite studente koji se obrazuju na sveučilištima i veleučilištima, a koji imaju prebivalište na područjima posebne državne skrbi. Ove bi se promjene trebale uvrstiti članak 27., kojemu se dodaju novi stavci (6) i (7).

RASPRAVA

Predsjednica **Odbora za zaštitu okoliša Marijana Petir**, izvještavajući o stajalištu toga tijela, rezimirala je raspravu koja se vodila na Odboru te potvrdila jednoglasnu podršku članova toga radnog tijela predloženim zakonskim izmjenama i dopunama na područjima posebne državne skrbi.

Potrebna su veća ulaganja u gospodarstvo

Zastupnik **Ratko Gajica** iznio je stavove i ocjene u ime **Kluba zastupnika SDSS-a**. Upozorio je na određene manjkavosti koje je uočio u predloženom tekstu, ocjenjujući da je veliki prostor dan stambenom zbrinjavanju. Smatra ujedno da treba težiti ravnomjernim poticajima za kategoriju povratnika koji su bili na ovim prostorima, te onih koji se sada naseljavaju. Upozorio je i na nedostatak ciljanih razvojnih gospodarskih ulaganja, te na potrebu stimulacije za razvoj poželjnih gospodarskih ulaganja i sustav zadržavanja. Brojne jedinice lokalne samouprave nemaju kadrovske potencijale koji bi iznijeli postavljene gospodarske uvjete, jer se još uvijek susreću s teškim nedaćama na socijalnom planu, zaključio je zastupnik Gajica. Zbog navedenih razloga predložio je odustajanje od hitnog postupka sugerirajući te da se predloženi zakonski tekst razmotri u prvom čitanju.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je zastupnik **Tomislav Vrdoljak**. Smatra da bi postojeći tekst trebalo uskladiti sa stečevinom EU u dijelu koji se odnosi na porezne olakšice poduzetnicima te podupire njegovo donošenje. Upozorio je ujedno i na dugotrajno zaostajanje navedenog prostora u demografskom, socijalnom i gospodarskom segmentu, za ostalim dijelovima Republike Hrvatske. Kako bi se olakšala socijalna i gospodarska situacija, potrebno je potaknuti ulaganja u gospodarsku infrastrukturu, osigurati porezne olakšice i smanjiti visoku stopu nezaposlenosti. Postojeća situacija na navedenim područjima ujedno ugrožava egzistenciju i normalni rad velikog broja jedinica lokalne samouprave, upozorio je zastupnik Vrdoljak. Pozitivnu ocjenu zaslužuju i poticajne mjere u sklopu sustava odgoja i obrazovanja i dodatna porezna sredstva općinama i gradovima na području poseb-

ne državne skrbi, konstatirao je na kraju zastupnik Vrdoljak, opisujući i pojedine konkretne situacije i probleme na području grada Knina.

Govoreći u ime **Kluba zastupnika SDP-a**, zastupnik **Nenad Stazić** osvrnuo se na porezne uvjete na temelju kojih se pojedina mjesta i općine posebne državne skrbi planiraju izjednačiti s poreznim uvjetima i standardima Europske unije. Smatra ujedno da sva dosadašnja ulaganja i poticaji nisu dali očekivane rezultate, a najava postupnog smanjivanja olakšica neće pridonijeti skoroj revitalizaciji cjelokupnog područja. Slične su se slabosti uočile i na sustavu potpora koje su svojedobno bile namijenjene brdsko-planinskim područjima, upozorio je zastupnik Stazić. Osobito je teška situacija na području demografske obnove, jer sve starije stanovništvo neće moći osigurati gospodarsku revitalizaciju ovog područja. Dodatni problemi izviru i iz globalnih trendova i porasta cijena svih energenata i hrane, pa su ljudi još više osiromašeni u odnosu na ostale dijelove Hrvatske. Predložene mjere ocijenio je nedostatnim, jer se ozbiljni i konkretni problemi ljudi ne rješavaju na kvalitetan način.

Zastupnik **Zdravko Kelić** iznio je ocjene i stavove u ime **Kluba zastupnika HSS-a**. Rezimirao je sve probleme i propuste na području posebne državne skrbi koji su uočeni u posljednjih nekoliko godina. Podsjetio je i na razmjere ratnih razaranja i devastacija koje se još uvijek saniraju na tim prostorima. Kao jedan od najvećih problema uočava se kontinuirano visoka stopa nezaposlenosti, koja generira i većinu ostalih teškoća. Usporedio je zatim statističke gospodarske i socijalne vrijednosti s ostatkom Hrvatske te zapitao za razloge zbog kojih, primjerice, jedan Vukovar spada među skuplje gradove u državi. Ukoliko se ne riješi sustav školovanja i zapošljavanja mladih i stručnih osoba, negativni procesi neće se zaustaviti niti će se problemi uspješno riješiti. Konstatirao je da postojeća situacija nije sjajna, ali ipak treba podržati sve najavljene mjere u kojima se naslućuje promjena i poboljšanje situacije.

Državne službe i mirovine neće riješiti problem nezaposlenosti

Govoreći u ime **Kluba zastupnika IDS-a**, zastupnik Damir Kajin upozorio je da se poticajne mjere i porezne olakšice kontinuirano smanjuju i postupno gase. U zadnjih mjesec dana doneseno je nekoliko nepovoljnih i loših zakonskih izmjena, a sada se ponavlja slična situacija kao i prilikom nedavnih izmjena zakonskih propisa kojima se reguliraju poticaji na brdsko-planinskim područjima. Na primjeru Lanišća gdje godinama nisu evidentirane nikakve potpore ni pomoć, upozorio je da nerazvijenih i siromašnih područja ima i na području Istarske županije. Treba težiti zapošljavanju ljudi u gospodarstvu i poljoprivredi, jer državne službe i mirovine ne rješavaju problem nezaposlenosti. Ukoliko se ne pronađu prave mjere i gospodarski poticaji, prijeti potpuno izumiranje života i aktivnosti na područjima posebne državne skrbi, upozorio je zastupnik Kajin.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su zastupnici: **Boris Kunst (HDZ)**, **Suzana Bilić-Vardić (HDZ)**, **Niko Rebić (HDZ)**, **Jerko Rošin (HDZ)**, **mr.sc. Davor Huška (HDZ)**, **Tomislav Ivić (HDZ)**, **Branko Kutija (HDZ)**, **Mato Bilonjić (HDZ)**, **Marijana Petir (HSS)**, **Gordan Maras (SDP)**, **Boro Grubišić (HDSSB)** i **Arsen Bauk (SDP)**. Državni tajnik **Milivoj Mikulić** da u ime Vlade Republike Hrvatske kao predlagatelja, iznese završni osvrt. On je uvodno zahvalio svim zastupnicima na iscrpnoj i sveobuhvatnoj raspravi te istaknuo prednosti sustava operativnih potpora na područjima posebne državne skrbi. Sažeo je zatim i ostale sustave potpora i poticaja kojima se olakšava privredni razvoj malog

i srednjeg poduzetništva, rad jedinica lokalne samouprave te potpore na području odgoja i obrazovanja i stambenog zbrinjavanja.

OČITOVANJE O AMANDMANIMA

U nastavku rada predsjedavajući je konstatirao da je amandman Vlade sukladno odredbama članka 169. Poslovnika, postao sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona, o kojemu se ne glasuje. Zatim se o predloženim izmjenama i podnijetim amandmanima u ime Vlade očitovao **Milivoj Mikulić**, državni tajnik u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Nije prihvatio amandman kojega je uputio zastupnik **Arsen Bauk** budući da predloženi zakonski tekst nije krovni zakon i odnosi se samo na područja posebne državne skrbi. Uslijedilo je glasovanje. Amandman zastupnika Bauka nije dobio potrebnu većinu. Zatim su prihvaćeni već opisani amandmani koje je uputio **Odbor za zakonodavstvo**, uz napomenu predsjedavajućega da time postaju sastavnim dijelom zakonskog teksta. Nije, međutim, prihvaćen ni amandman kojega su zajednički uputili zastupnici **Bernardić i Maras**, jer će se problemi studiranja rješavati na drugi način. Naime, predviđen je program pomoći općinama koje će onda stipendirati svoje studente, objasnio je predstavnik Vlade, Milivoj Mikulić. Ovakvo obrazloženje djelomično je zadovoljilo podnositelje amandmana, ali je ipak zatraženo glasovanje. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Zastupnici su glasovali o Konačnom prijedlogu zakona o područjima posebne državne skrbi. Predloženi tekst prihvaćen je 15. srpnja 2008. godine većinom glasova (80 glasova „za”, 7 „suzdržanih” i 44 „protiv”), zajedno s prihvaćenim amandmanima.

V.Ž.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZBORIMA ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Nadogradnja izbornog sustava

Europski parlament je tijelo Europske unije, čije članove izabiru izravno građani Unije svakih pet godina (toliko traje mandat) a na temelju općeg prava glasa. Nije propisan jedinstveni izborni sustav za izbor članova Europskog parlamenta, već je svaka država članica Unije slobodna izabrati vlastiti sustav, uz poštivanje uvjeta propisanih propisima Europske unije.

Vlada Republike Hrvatske uputila je Hrvatskom saboru zakonski prijedlog po hitnom postupku, ali je na 5. sjednici 10. srpnja 2008., neposredno prije rasprave, predložila da se o zakonskom aktu raspravlja u dva čitanja.

O PRIJEDLOGU

Preferencijalni glas

Prijedlog je uvodno obrazložio državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu, **Antun Palarić**. Zakon precizira tko ima pravo birati hrvatske zastupnike u Europski parlament, a tko se kandidirati za zastupnika. Članove u Europski parlament biraju, na temelju općeg i jednakog biračkog prava, svi hrvatski državljani koji imaju biračko pravo. To bi pravo imali i državljani druge države članice EU sa stalnim boravištem u Hrvatskoj. Također i pravo kandidiranja. Cijela bi Hrvatska bila jedna izborna jedinica, a birači bi, uz stranačku listu, mogli zaokružiti i kandidata na toj listi koji, po njihovom mišljenju, ima prednost pred ostalim kandidatima (preferencijalno glasovanje). Do prvih izbora u Europski parlament, u prijelaznom razdoblju, Hrvatska će imati promatrače iz redova saborskih zastupnika,

razmjerno stranačkoj zastupljenosti. Status promatrača prestaje danom prijama Hrvatske u punopravno članstvo Unije (kada sve države članice Unije ratificiraju Ugovor o prijemu Hrvatske u Europsku uniju). Tada hrvatski promatrači privremeno postaju punopravni članovi Europskog parlamenta sve do raspisivanja prvih izbora u Europski parlament. Ustvrdio je da Hrvatska već ima dobre izborne zakone, izbornu praksu i izbornu administraciju, a predloženi zakon nadogradnja je tog sustava. Hrvatska će izabrati svoje predstavnike u Europski parlament (procjenjuje se da će ih biti 12 ili 13), ali ti se izbori neće dogoditi sutra pa Vlada predlaže da se, umjesto hitnim postupkom, zakonski prijedlog razmotri u dva čitanja, zaključio je Palarić.

RADNA TIJELA

Potporu predloženom Zakonu dala su nadležna radna tijela. Članovi **Odbora za europske integracije** upozorili su pritom na neodgovarajući termin „prijam Republike Hrvatske u Europsku uniju” koji se koriste u Prijedlogu zakona. Naime, slijedom Ugovora o pristupanju koji se potpisuje s državama članicama EU ispravno je govoriti o pristupanju Hrvatske Uniji. Problematičnim smatraju što pravo glasovanja i izbora u Europski parlament imaju i državljani Hrvatske, koji osim hrvatskog imaju i državljanstvo država koje nisu članice Europske unije, a prebivaju u tim državama nečlanicama.

U **Odboru za Ustav, Poslovník i politički sustav** čulo se da Zakon nije sukladan Ustavu jer Ustav uređuje samo izbore za tijela u Republici Hrvatskoj na temelju općeg i jednakog biračkog prava hrvatskih

državljana, te je u svezi s tim predloženo da se o zakonu raspravi u prvom čitanju. Ipak, većina članova Odbora podržala je donošenje Zakona hitnim postupkom.

Uz tri amandmanska prijedloga kojim se pravno i nomotehnički dorađuju izričaji, **Odbor za zakonodavstvo** podupro je donošenje Zakona i nije se protivio prijedlogu da ga Sabor donese hitnim postupkom.

RASPRAVA

Zakon donijeti konsenzusom

Nakon uvodne riječi predstavnik predlagatelja, govorio je **Damir Kajin** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Drži da će se u izborima za Europski parlament boriti „svi protiv svih”. Dodaje kako hrvatske probleme neće rješavati Europa niti naši zastupnici koji će sjediti u Bruxellesu odnosno Strasbourgu već ćemo ih rješavati sami i utoliko nitko neće moći zaobići ili marginalizirati Hrvatski sabor. Hrvatska će, kaže, u Europskom parlamentu imati 13 od ukupno 732 ili 736 mandata koliko ih najviše može biti, odnosno dva posto utjecaja, a to znači da je utjecaj rezerviran za bogatije i brojnije države. Rekao je još da će Klub podržati Prijedlog zakona.

Iznoseći stavove **Kluba zastupnika HNS-a** dr. sc. **Vesna Pusić** je primijetila da se radi o važnom zakonu i na neki način slijedećoj stepenici u izgradnji države. Bilo bi dobro da konačna verzija Zakona poprimi takvu formu da ga Sabor može donijeti konsenzusom. Problematično je što pravo glasovanja i kandidiranja za Europski parlament imaju i državljani

Republike Hrvatske koji, osim hrvatskog državljanstva, imaju i državljanstvo države koja nije članica Unije, i imaju prebivalište u toj državi. Taj se problem veže i uz pitanje referenduma u vezi s ulaskom Hrvatske u EU. Predloženo rješenje nije prihvatljiv model za državu koja želi postati članicom Unije, kaže Pusić. U Europskom parlamentu trebali bi biti predstavljani politički interesi državljanima država članica Unije s prebivalištem u tim državama, drže u Klubu.

U općem pristupu Prijedlogu nameću se problemi proceduralne i ustavne naravi, rekao je mr. sc. **Neven Mimica** u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. U proceduralnom smislu bilo bi puno bolje da je zakonski prijedlog prije upućivanja u Sabor bio na javnoj raspravi. Doduše, naknadni prijedlog Vlade da zakon ide u dva čitanja sigurno popravljaju tu situaciju. No, prije nego što se pronađu rješenja za izbor hrvatskih zastupnika u EU parlamentu trebalo bi mijenjati Ustav kako bi se riješile neke dvojbe glede npr. biračkog prava. Razlog – Ustav je temeljen na biračkom pravu za tijela vlasti u Republici Hrvatskoj. Drži da se predlagatelj trebao puno više potruditi u iznalaženju prave ustavne osnove za predloženi zakon. Neka od predloženih rješenja još bi jedanput valjalo razmotriti npr. način na koji ćemo urediti obuhvat hrvatskih državljanima koji bi imali pravo glasovati i biti birani za EU parlament, napose način njihova glasovanja. Također bi trebalo razmisliti o određivanju roka nakon kojeg bi se održali prvi redovni izbori za članove EU parlamenta nakon što Hrvatska postane punopravna članica. Podr-

žao je predloženo rješenje po kojem bi tek za vrijeme obnašanja funkcije privremenog člana Europskog parlamenta mandat zastupnika u Hrvatskom saboru mirovao, a ne u trenutku kada tamo postaje promatrač.

Povod za reformu izbornog zakonodavstva

Klub zastupnika HDZ-a pruža apsolutnu potporu zakonskom prijedlogu, naglasio je **Emil Tomljenović**. Na nacionalnoj razini Zakonom se uspostavlja zakonodavna regulativa na području izbora članova Europskog parlamenta, i usklađuje zakonodavstvo Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Unije. Zakonsko reguliranje instituta aktivnog i pasivnog biračkog prava, odnosno verificiranje popisa birača apsolutno treba urediti u okviru europskih standarda i načela, i u skladu s našim ustavnim odredbama i zakonima.

Zakonski bi prijedlog trebao biti povod za temeljitu reformu našeg izbornog zakonodavstva, posebno Zakona o jedinicama lokalne uprave i samouprave, napose reorganizaciju sistema izbornih jedinica u državi, naglasio je dr.sc. **Milorad Pupovac** u ime **Kluba zastupnika SDSS-a**. Prema predloženom zakonu cijela će Hrvatska biti jedna izborna jedinica. Pitanje je, kaže, jamči li tako predloženo rješenje odgovarajuću zastupljenost svih političkih komponenti u hrvatskom političkom životu, uključujući i onu manjinsku. Nije dobro da se sve na kraju svede na bipartizam ili dvopartitnost. Stimuliranje takvog rješenja nije dobro ni za jednu ni za drugu veliku političku

stranku, a najmanje za politički pluralizam u Hrvatskoj, rekao je, među ostalim, zastupnik Pupovac.

Dragutin Lesar (nezavisni) imao je više primjedbi na predloženi Zakon, od kojih izdvajamo primjedbu glede biračkog prava na izborima za Europski parlament. Zastupnik podsjeća na Ustav, koji definira aktivno i pasivno biračko pravo i utvrđuje da to pravo imaju svi državljani Republike Hrvatske. Dajući takvo izbornopravno pravo svim državljanima Republike Hrvatske, bez obzira na mjesto i državu prebivanja, temeljem Zakona postoji mogućnost da članom Europskog parlamenta postane hrvatski državljanin države koja nije članica Unije. Zastupnik ne vjeruje da bi takvu mogućnost dozvolio Europski parlament pa bi prije donošenja Zakona o tome trebalo provesti konzultacije s Europskom komisijom.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su još: **Damir Sesvečan (HDZ)**, mr. sc. **Tanja Vrbat (SDP)**, **Arsen Bauk (SDP)** mr. sc. **Marija Pejčinović-Burić (HDZ)** i **Goran Beus-Richembergh (HNS)**.

U završnom istupu državni tajnik **Antun Palarić** rekao je, među ostalim, da je ovaj zakon velik iskorak u izbornom zakonodavstvu posebno glede prijedloga da se članovi Europskog parlamenta biraju po proporcionalnoj zastupljenosti putem preferencijalnog glasovanja.

Zastupnici su na sjednici 15. srpnja 2008., većinom glasova (118 „za”, 1 „protiv” i 11 „suzdržanih”), prihvatili Prijedlog zakona o izborima članova u Europski parlament.

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVOZU I UVOZU ROBE VOJNE NAMJENE I NEVOJNIH UBOJNIH SREDSTAVA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Zastupnici su na 5. sjednici, 10. srpnja 2008. godine, zaključili raspravu o predloženom Zakonu.

Zakonom se uređuju uvjeti za izvoz i uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava

za komercijalne svrhe, pružanje usluga koje se odnose na robu vojne namjene, nadležnost tijela

državne uprave u njegovoj provedbi, prava i obveze izvoznika, uvoznika i pružatelja usluga, te nadzor i upravne mjere.

O PRIJEDLOGU

Prijedlog je dodatno obrazložila državna tajnica Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, **Tamara Obradović-Mazal**.

Materija koju regulira zakonski prijedlog do sada je u Republici Hrvatskoj bila samo djelomično regulirana Uredbom o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola. Područje kontrole izvoza i uvoza robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe potrebno je podići na razinu zakona i u zakonski akt ugraditi četiri akta pravne stečevine Europske unije. Zakonom bi se trebao osigurati cjelovit nadzor izvoza i uvoza robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava, te pružanje usluga za robu vojne namjene. Zakonski bi se propisala nadležnost tijela državne uprave u njegovoj provedbi, zatim prava i obveze izvoznika, uvoznika i pružatelja usluga, napose uvjeti za obavljanje djelatnosti propisanih zakonskim prijedlogom.

Zakonskim se aktom regulira i pitanje pružanja usluga, što uključuje brokerske usluge i tehničku pomoć u svezi s robom vojne namjene te propisuju kazne zatvora za prekršioce Zakona kada su ugroženi nacionalni ili vanjskopolitički interesi Republike Hrvatske.

RADNA TIJELA

Podnijeti zakonski tekst, bez primjedbi, podržali su **Odbor za gospodarstvo** i **Odbor za europske integracije**, a **Odbor za zakonodavstvo** uz dva amandmanska prijedloga. Prvim amandmanom (na članke 46, 47. i 48. Konačnog prijedloga zakona) pravno se i nomotehnički uređuje izričaj. U obrazloženju drugoga amandmanskog prijedloga (članak 53.), Odbor konstatira da pravno nije moguće odrediti odgodu primjene zakona koji je stupio na snagu, pa se u tom smislu amandmanski intervenira.

U **Odboru za obranu** drže da je potrebno preciznije regulirati odredbe koje se odnose na ovlasti za izdavanje dozvola za izvoz i uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava kada se one odnose na nekomercijalnu djelatnost. U tom smislu potrebno je napraviti korekcije izričaja, posebice u članku 1. zakonskog prijedloga. U tom smislu bio je i amandmanski prijedlog zastupnika **Borisa Šprema (SDP)**.

RASPRAVA

Jedini u raspravi, u ime **Kluba zastupnika SDP-a**, govorio je zastupnik **Arsen Bauk**. Trgovini naoružanjem javnost pristupa sumnjičavo i s podozrenjem, a u uređenoj državi ta djelatnost nesumnjivo mora biti uređena na odgovarajući način, istaknuo je Bauk. Zakonski akt u najvećoj mjeri na odgovarajući način uređuje ovu materiju vodeći pritom raču-

na o dosadašnjoj praksi i iskustvu. Zakonski prijedlog propisuje da se roba vojne namjene, te nevojna ubojna sredstva mogu izvoziti i uvoziti samo na temelju izvozne odnosno uvozne dozvole koju izdaje ministarstvo nadležno za gospodarstvo, a što uključuje i pružanje usluga. Ministarstvo će izdati dozvolu na temelju suglasnosti Povjerenstva kojeg čine predstavnici ministarstava nadležnih za vanjske poslove, unutarnje poslove, obranu i gospodarstvo. Zastupnik Bauk posebno je istaknuo ulogu predstavnika Ministarstva vanjskih poslova u Povjerenstvu glede saznanja kod uskraćivanja izvoza robe vojne namjene u zemlje koje su pod sankcijama. Interes države uvijek mora biti ispred interesa tvrtke koja se legalno bavi djelatnošću reguliranom predloženim zakonom. Klub pozdravlja činjenicu što Hrvatska još jednim zakonskim prijedlogom usklađuje svoje zakonodavstvo sa zakonodavstvom Europske unije te će podržati donošenje predloženog Zakona, zaključio je Bauk.

Prije glasovanja o predloženom zakonu (15. srpnja 2008.) državna je tajnica prihvatila oba amandmana Odbora za zakonodavstvo i amandman zastupnika Šprema. **Nakon toga zastupnici Hrvatskoga sabora, hitnim postupkom, većinom glasova, sa 120 „za” i 3 „suzdržana”, donijeli su Zakon o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STRANCIMA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Hrvatski sabor je 14. srpnja 2008. godine na dnevnom redu imao **Prijedlog i Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima.**

Prijedlogom Zakona detaljnije su razrađene odredbe koje se odnose na ulazak i izlazak maloljetnika iz RH, zatim odredbe o odbijanju ulaska, odnosno izlaska stranaca iz Repu-

blike Hrvatske. Proširena je kategorija stranaca koji mogu podnijeti zahtjeve za odobrenje prvog privremenog boravka u policijskoj upravi, odnosno u policijskoj postaji, i to na

strance koji su u braku s hrvatskim državljaninom i strance koji dolaze radi znanstvenog istraživanja.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske podupire donošenje Zakona. **Odbor za zakonodavstvo** podupire donošenje Zakona, te podnosi amandmane na članke 25,

27, 49, 66. i 67. kojima se nomotehnički uređuje izričaj. **Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** predložili su da se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima provede prvo čitanje

odnosno da ga razmatra u redovnoj proceduri.

Rasprave nije bilo.

Zastupnici su 15. srpnja 2008. godine sa 128 glasova „za” prihvatili prijedlog dvaju odbora te prihvatili Prijedlog zakona u prvom čitanju.

I.Č.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Hrvatski sabor je 10. srpnja 2008. godine na dnevnom redu imao Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o ravnopravnosti spolova.

Zakon definira pojmove ravnopravnosti spolova, diskriminacije na temelju spola, izravne i neizravne diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja. Zakonom se utvrđuju i institucionalni mehanizmi za postizanje ravnopravnosti spolova, osnivanje i nadležnost tijela za osiguranje njegove provedbe na državnoj i lokalnoj razini te uspostavlja neovisno tijelo za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti spolova.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje Zakona, te podnosi amandmane na članke: 11, 15, 18, 23, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43. i 45. kojima se pravno i nomotehnički uređuje izričaj. **Odbor za europske integracije i Odbor za rad i socijalno partnerstvo** podupiru donošenje Zakona.

Odbor za ravnopravnost spolova podupire donošenje Zakona, te podnosi amandman na članak 15. kojim se nomotehnički uređuje izričaj.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a Marijana Ferić-Vac** kazala je kako Klub podržava donošenje Zakona, a podnio je i niz amandmana koji-

ma je namjera poboljšati Zakon na dobrobit građanki i građana RH.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a Karmela Caparin** istaknula je da Klub podržava donošenje Zakona jer će njegova primjena dovesti do pravednijeg društva.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: **Boris Kunst (HDZ), Gordana Sobol (SDP), Mirela Holy, (SDP) i Romana Jerković (SDP).**

Zastupnici su 15. srpnja 2008. godine sa 134 glasa „za”, 1 „protiv” i 4 „suzdržana” donijeli Zakon o ravnopravnosti spolova.

I.Č.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA O PRAVNOM POLOŽAJU SNAGA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Detaljna pravila boravka

Zastupnici su na 5. sjednici, 14. srpnja 2008. godine, raspravljali, hitnim postupkom, o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o pravnom položaju snaga Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj.

Sporazumom između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o prav-

nom položaju snaga Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj uređuju se temeljna pravila i uvjeti pod kojima vojne i pra-teće civilne snage SAD-a borave na teritoriju Republike Hrvatske.

O PRIJEDLOGU

Ovaj Sporazum obuhvaća temeljna pravila i uvjete pod kojima snage Sjedinjenih Američkih Država, civilna komponenta, članovi obitelji

te ugovarači Sjedinjenih Američkih Država i njihovi zaposlenici borave na području Republike Hrvatske. Sporazumom se tako uređuje njihov ulazak na i izlazak sa državnog područja Republike Hrvatske, korištenje objekata, kaznena jurisdikcija, vođenje istrage u slučaju da dođe do prometne nesreće u kojoj sudjeluju snage Sjedinjenih Američkih Država. Također određuju se pravila pritvora, zatvora i posjeta, razna pitanja koja se odnose na sigurnost,

službena izuzeća od plaćanja poreza, osobna izuzeća od plaćanja poreza, službeni uvoz i izvoz, te uvoz i izvoz osobne imovine i motornih vozila, utvrđuje se poseban režim za vozačke dozvole, te carinski postupci. Nadalje, predmetnim se Sporazumom uređuju i pitanja raznih vojnih usluga, uključujući prodaju hrane, osnivanje i održavanje vojnih poštanskih ureda, pitanje korištenja strane valute i mijenjanja novca općenito, a uključena su i odgovarajuća pitanja koja se odnose na korištenje komunalnih usluga, ali i korištenja vlastitih komunikacija i veza od snaga SAD-a. Imajući u vidu svrhu zbog koje snage Sjedinjenih Američkih Država borave na području Republike Hrvatske posebna pozornost posvećena je zaštiti okoliša, prirode, kulturnih dobara i zdravlja ljudi.

RADNA TIJELA

Slijedeća radna tijela predložila su prihvaćanje predloženog zakona: **Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbor za obranu te Odbor za zakonodavstvo.**

RASPRAVA

Prvi u raspravi, u ime **Kluba zastupnika IDS-a**, govorio je zastupnik **Damir Kajin**. Zastupnik je uvodno postavio pitanje da li se Sporazumom dovodi u pitanje hrvatski suverenitet te je li njegovo ratificiranje u najboljem interesu Hrvatske. Dodao je kako je Sporazum trebao biti bolje preciziran, te je izrazio sumnju da će njime Hrvatska ići mimo određenja Međunarodnog suda u Rimu, kada je riječ o američkim vojnicima. Zastupnik je zaključio da je, kada je već Hrvatska dopustila tako veliku slobodu američkim snagama na našem teritoriju, trebalo efikasnije ispregovarati ukidanje viza za hrvatske državljane pri ulasku u SAD. Dodao je kako nije sporno da se ovakvi sporazumi trebaju potpisivati, ali drži da je Hrvatska trebala zadržati

veći stupanj autonomije odlučivanja u eventualnim sporovima.

Slijedeći u raspravi, u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, govorio je zastupnik **Krešimir Čosić**. Uvodno je rekao kako se Zakon temelji na dobroj međunarodnoj praksi koja regulira ta pitanja, a definirana je odredbama NATO SOF-e iz 1951. te PFP SOF-e iz 1995. godine. Također, dodao je, Sporazum je rezultat i razvoja bilateralnih odnosa Hrvatske i SAD-a u proteklih 15 godina. Spomenulo je i pozitivno mišljenje koje je o Sporazumu dao Predsjednik RH.

Zastupnik je u nastavku svog izlaganja prvenstveno istaknuo potrebu očuvanja i njegovanja prijateljskih odnosa RH i SAD-a, posebno s obzirom na činjenicu da su SAD, trenutno, jedina prava svjetska velesila. Nadalje, zastupnik je pobliže objasnio nekoliko članaka predloženog Zakona, te je zaključio kako nema mjesta govoru o gubitku dijela suvereniteta ili gubitka jurisdikcije hrvatskog pravosuđa na teritoriju RH. Najavio je kako će Klub zastupnika HDZ-a poduprijeti donošenje Zakona.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a**, govorio je **Zoran Milanović**. Istaknuvši kako je, u okviru procesa ulaska Hrvatske u NATO, nužno regulariti i bilateralne odnose sa zemljama članicama, zastupnik je rekao kako je potrebno urediti i odnose sa SAD-om. Međutim, dodao je, da predloženom Sporazumu nedostaje jasnoće i preciznosti. Potrebno je da Hrvatska prihvati Sporazum te će ga SDP podržati, ali je otvorio pitanje potrebnog broja glasova za njegovo donošenje tj. zatražio je da se on ratificira dvotrećinskom većinom. Smatra da se Sporazumom, unatoč njegovoj korektnosti i uobičajenosti, ipak jedan dio suverenosti prenosi na drugu državu.

Zastupnik **Stanko Grčić**, govorio je u ime **Kluba zastupnika HSS-a**. Rekao je da tekst Zakona, uz ciljeve vanjske politike, podupire i neke ciljeve na nacionalnoj razini tj. pri-

лагоđavanje međunarodnim standardima u sustavu provedbe zadaća RH kao zemlje domaćina nekoj od partnerskih zemalja. Dodao je kako smatra da su predložena rješenja solidna, no da je zbog žurnosti pri njegovoj izradi izostala potrebna kvalitetna rasprava s odgovarajućim ekspertima i institucijama. Upozorio je, također, da za provedbu odredaba treba osigurati operativno-planski, infrastrukturni i stručni kapacitet te da bi u slučaju zajedničkih operacija, vježbi te tranzita policijskih postrojbi SAD-a na teritoriju RH, nositelj nadziranja i provedbe aktivnosti, trebao biti MUP RH. Zaključio je kako će njegov klub podržati donošenje Zakona.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je zastupnik **Miljenko Dorić**. Uvodno, zastupnik je kritizirao skrivanje sporazuma od hrvatske javnosti i samih zastupnika. Rekao je kako ga takva praksa iznenađuje, dodavši da je usporedbom ovog sporazuma i sporazuma sa SOFA-om vidljivo da se ovaj, predložen na usvajanje, razlikuje od prijašnjih, posebno u dijelu koji se tiče članova obitelji te ugovarača i zaposlenika snaga SAD-a. Nabrojivši sporne odredbe, zastupnik je upitao predstavnike Vlade zašto se pristalo na ovakve, izmijenjene odredbe, te na skrivanje teksta sporazuma od javnosti.

Posljednji u raspravi govorio je zastupnik **Dragutin Lesar (nezavisni)**. Rekao je da neće podržati Prijedlog zakona jer se predlagatelj poziva na krivu ustavnu osnovu, a također, zbog toga što previše pitanja ostaje otvoreno. Dodao je da Sporazumom američka vojna i civilna komponenta postaje eksteritorijalni dio SAD-a, nad kojom ne vrijede hrvatski zakoni i propisi. Zastupnik je, nadalje, otvorio pitanje reciprociteta tj. hoće li se jednak Sporazum potpisati i za hrvatske snage koje borave ili budu boravile na teritoriju SAD-a. Iznio je i nezadovoljstvo činjenicom što javnost o Sporazumu nije ništa znala te je upozorio na

nužnost dobre i sustavne komunikacijske strategije prije pristupanja Hrvatske NATO-savezu.

Zaključni osvrt dao je ministar obrane **Branko Vukelić**. Rekao je kako Sporazum nije bio skrivan od javnosti, već se donosio prema predviđenoj proceduri. Sukladno tome dobivena su sva prethodna mišljenja, tj. mišljenja predsjednika RH i

Ministarstva obrane. Zaključio je da se Sporazumom samo pojašnjavaju odredbe Sporazuma sa SOFA-om, sukladno međunarodnoj praksi, te da nema mjesta govoru o predavanju dijelova hrvatskog suvereniteta. Zaključio je kako su SAD naš strateški partner, a Sporazum se temelji na uzajamnom poštivanju suvereniteta i postizanju zajedničkih ciljeva.

Zastupnici su, 15. srpnja 2008., većinom glasova (121 „za”, 1 „protiv”, 4 „suzdržana”), prihvatili Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o pravnom položaju snaga Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj.

A.F.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE O PRANJU, TRAGANJU, PRIVREMENOM ODUZIMANJU I ODUZIMANJU PRIHODA STEČENOGA KAZNENIM DJELOM I O FINANCIRANJU TERORIZMA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Zajednički protiv teškog kriminala

Zastupnici su na 5. sjednici, 14. srpnja 2008. godine, hitnim postupkom, raspravljali o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma. Riječ je o ustanovljenju djelotvornog mehanizma, međunarodne suradnje kojim će se intenzivirati naponi u borbi protiv teškog kriminala.

O PRIJEDLOGU

Državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa **Dražen Bošnjaković** uvodno je rekao kako obveza ratificiranja Konvencije Vijeća Europe proizlazi iz poglavlja 24. pregovora za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji. Svrha Konvencije je ustanovljenje djelotvornog sustava međunarodne suradnje kako bi se povećali naponi država u borbi protiv teškog kriminala. Nadalje, svaka država potpisnica usvaja zakonodavne i druge mjere kojima osigurava učinkovito postuppa-

nje u traganju, otkrivanju i sprječavanju takvih kaznenih djela. U odnosu na pojedine odredbe Konvencije bit će potrebno, zaključio je državni tajnik, mijenjati neke odredbe Kaznenog zakona Republike Hrvatske.

RADNA TIJELA

Slijedeća radna tijela podržala su prihvaćanje Zakona: **Odbor za zakonodavstvo, Odbor za unutar-nju politiku i nacionalnu sigurnost, Odbor za europske integracije te Odbor za pravosuđe.**

RASPRAVA

Zastupnik **Ivo Grbić** otvorio je raspravu u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Izloživši ukratko ciljeve Konvencije i značenje njezine ratifikacije, posebno u svjetlu pristupanja Europskoj uniji, zastupnik je naglasio kako će se njezinom primjenom unaprijediti suradnja među državama strankama Konvencije radi efikasnije borbe protiv teškog kriminala. Najavio je da će Klub zastupnika HDZ-a poduprijeti prihvaćanje Prijedloga zakona.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je zastupnik **Josip Leko**. Iako će Klub zastupnika SDP-a poduprijeti donošenje Zakona, zastupnik je naglasio da je nezadovoljan kašnjenjem Hrvatske da uvede sustav sprječavanja pranja novca. Dodao je kako bi tim sustavom mnoge malverzacije bile otkrivene, na što upućuju i izvješća Europske komisije o potrebi jačanja tog sustava u Hrvatskoj. Zastupnik je upozorio kako je nužna bolja povezanost institucija koje su nadležnih za taj sektor, kako između sebe i Vlade RH, tako i s partnerima u Europi.

Posljednji, u raspravi po klubovima, govorio je zastupnik **Stanko Grčić** u ime **Kluba zastupnika HSS-a**. Potvrđivanjem Konvencije Hrvatska će iskazati interes i pridružiti se naporima međunarodne zajednice kako bi se još jasnije formulirala odlučnost u borbi protiv teškog kriminala, rekao je zastupnik Grčić. Konvencija će, nastavio je, biti i pravni okvir za daljnju dogradnju zakonodavnog okvira, posebno u smislu izmjene određenih odredbi Kaznenog zakona Republike Hrvatske. Izrazio je nadu da će

se što žurnije ispuniti svi preduvjeti za punu primjenu odredbi Konvencije Vijeća Europe.

U pojedinačnoj raspravi govorile su: **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** i **Mirjana Ferić-Vac (SDP)**.

Državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa **Dražen Bošnjaković** zahva-

lio je na konstruktivnoj raspravi, rekavši da su trenutno u proceduri značajne izmjene zakonodavstva, koje prate potpisivanje Konvencije, ali i temeljitije obuhvaćanje problema pranja novca i teškog kriminala.

Zastupnici su, 15. srpnja 2008., jednoglasno (sa 131 glasom „za“),

prihvatili Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma.

A.F.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Jedinstven zakon o odgoju i obrazovanju

Na srpanjskoj sjednici Sabor je, nakon poduže rasprave, donio novi Zakon kojim se djelatnosti osnovnog i srednjeg obrazovanja uređuju kao jedinstven sustav odgoja i obrazovanja, usklađen s europskim standardima i iskustvima. Rasprava na plenarnoj sjednici provedena je 14. srpnja, a glasovanje dan kasnije. Mišljenja zastupnika o predloženim rješenjima bila su podijeljena. Dok vladajući smatraju da bi njihova primjena trebala poboljšati kvalitetu odgojno-obrazovnog rada u školama, iz oporbenih redova su se čule primjedbe da je Zakon koncepcijski zastario, te da vodi daljnjoj centralizaciji u tom sektoru.

O PRIJEDLOGU

Konačni prijedlog zakona zastupnicima je predstavila **Dijana Vican**, državna tajnica u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Napomenula je da se predloženim ciljevi i načela osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja usklađuju sa suvremenim potrebama hrvatskog društva i gospodarstva. Među ostalim, novim Zakonom se uređuje planiranje mreže školskih ustanova i programa, a u djelatnost osnovnog školstva uvodi se sustav vanjskog vred-

novanja i samovrednovanja (dosad je obuhvaćao samo srednje škole). Ozakonjuje se uvođenje državne mature kao obrazovnog standarda (od školske godine 2009./2010.) te propisuje način stručnog osposobljavanja, usavršavanja i napredovanja učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja (predviđa se i uvođenje licencija za rad). Nadalje, definiraju se prava i obveze učenika, roditelja i lokalne zajednice, te utvrđuje povezanost školskih ustanova. Predloženim se, među ostalim, stvaraju uvjeti za učinkovitu integraciju u školski sustav djece naših državljana koji se vraćaju iz inozemstva, te državljana država članica EU, azilanata, tražitelja azila, te stranaca pod supsidijarnom i pod privremenom zaštitom. Redefinira se specifičnost radnog odnosa zaposlenih u školama te utvrđuje potrebna razina obrazovanja, sukladno novom sustavu visokog obrazovanja. Mijenja se i sastav školskog, odnosno domskog odbora, način imenovanja i razrješenja članova te raspuštanja tih tijela. Jasnije se definira osnivanje i prestanak rada školske ustanove, u skladu sa Zakonom o ustanovama, te predviđa mogućnost proširenja djelatnosti novim programima osnovnog ili srednjeg obrazovanja. Radi dostupnosti i ažuriranja podataka propi-

suje se obveza vođenja zajedničkog elektronskog upisnika školskih ustanova, s pripadajućim evidencijama. U skladu s Nacionalnim programom mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja utvrđuje se pravo srednjoškolaca na besplatan međumjesni prijevoz te pokrivanje troškova smještaja i prehrane u učeničkim domovima iz Državnog proračuna.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo je podupro Konačni prijedlog zakona, te uložio više amandmana pravno-tehničke naravi na njegov tekst (članci 1o, 26, 27, 29, 31, 49, 82, 165. i 167.).

Matični **Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu** sugerirao je Saboru da donese predloženi Zakon, uz opsežne amandmanske korekcije (19 amandmana). Među ostalim, založio se za to da se svuda u zakonskom tekstu riječ „obrazovanje” zamijeni sintagmom „odgoj i obrazovanje”, kako bi se naglasila važnost odgojne funkcije škole. Predložio je, također, da se umjesto izraza „ukidanje školske ustanove” u čl. 94. koristi termin „prestanak školske ustanove” (sukladno Zakonu o ustanovama). Zatražio je i preciziranje

odredbi o zapošljavanju osoba koje imaju odgovarajuću razinu obrazovanja, ali nemaju pedagoške kompetencije za rad u školi (uvjet je da ih steknu na sveučilištu).

Prema prijedlogu Odbora, u slučaju da se školski odbor u roku od 10 dana ne očituje o zahtjevu za suglasnost u svezi zasnivanjem ili prestankom radnog odnosa u školi, smatrat će se da je dao prethodnu suglasnost. Sugestija je toga radnog tijela i da se suzi krug ustanova nadležnih za stručno osposobljavanje i usavršavanje djelatnika u školstvu te da se odredbe o opisu poslova ravnatelja usklade sa Zakonom o ustanovama. Članovi Odbora založili su se i za dopunu prijelaznih odredbi radi zaštite učitelja predmetne nastave s višom stručnom spremom, stečenom do 7. siječnja 1991., koji se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zateknu na radu u osnovnoj školi (isto vrijedi i za nastavnike u srednjoj školi koji nemaju vrstu i razinu obrazovanja propisanu novim Zakonom). Spomenimo i njihov prijedlog da se za sadašnje ravnatelje škola dan stupanja na snagu novog Zakona smatra danom stjecanja prve licencije za rad, koja bi vrijedila najkasnije do 31. prosinca 2011.

Odbor za europske integracije utvrdio je da je Konačni prijedlog zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi usklađen s pravnom stečevinom EU te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Predstavnik **Kluba zastupnika HDZ-a**, dr.sc. **Nevio Šetić**, izrazio je zadovoljstvo što se donosi potpuno nov zakon o obveznom obrazovanju, usklađen s europskim standardima, koji modernizira hrvatsko školstvo. Podsjetio je na to da se Hrvatska odlučila proširiti obvezno obrazovanje do prvog zanimanja, odnosno do 18. godine učenika. Bitne novine predlažu se kod formiranja školskog odbora

koji će ubuduće imati devet članova, s tim da jednoga imenuju radničko vijeće, odnosno radnici neposredno, a osam osnivač (tri člana samostalno, dva iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika, jednoga iz reda roditelja koji nije radnik škole, te dva na prijedlog Ureda državne uprave). Propisano je da u školskim ustanovama čiji je osnivač Grad Zagreb dva člana školskog odbora predlaže Središnji državni ured za upravu. Osobe koje ulaze u školski odbor moraju biti kompetentne, kako bi mogle obavljati ovu važnu i časnu zadaću, napominje zastupnik. Zbog toga je predviđeno da članovi koje imenuje osnivač samostalno, ili na prijedlog ureda državne uprave, moraju imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova.

Uvode se viši obrazovni standardi

Uvodi se i nacionalni obrazovni standard za ravnatelje koji, da bi dobili licenciju za rad, moraju imati završen sveučilišni diplomski studij. Imenovao bi ih školski odbor, uz prethodnu suglasnost ministra, na razdoblje od pet godina (dosad im je mandat trajao četiri godine). Ako je riječ o osobi zaposlenoj u školskoj ustanovi, ugovor o radu može mirovati najdulje za vrijeme trajanja dva ravnateljska mandata. To su bitne novine koje će se početi primjenjivati od 1. siječnja 2012., kako bi se sustav pripremio za više obrazovne standarde, naglašava Šetić. Po ocjeni zastupnika HDZ-a spomenuta rješenja trebala bi „unijeti veću stabilnost i odgovornost u naše škole”. Predviđeno je, nadalje, da prijedlog mreže školskih ustanova i programa na svom području utvrđuje osnivač, a mrežu na nacionalnoj razini donosi Vlada RH, na prijedlog Ministarstva. U nadležnosti resornog Ministarstva je i donošenje Nacionalnog kurikuluma, dok su škole obvezne donijeti školske kurikulume. Zastupnik se

osvrnuo i na odredbe koje reguliraju zaštitu prava učenika te kompetencije koje trebaju imati učitelji i stručni suradnici. Spomenuo je, među ostalim, da će poslove učitelja predmetne nastave u osnovnoj školi moći obavljati i osobe koje su završile preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova, ako imaju potrebne pedagoške kompetencije.

Za suvremeniju koncepciju programiranja

Klub zastupnika SDP-a neće poduprijeti donošenje Zakona zbog njegove koncepcijske zastarjelosti i nespremnosti predlagatelja za prijeko potrebne promjene u ovom sektoru, napomenula je **Marija Luga-rić** (iako nemaju primjedbi na tzv. europske odredbe o školovanju djece migranata). Primjerice, predloženim se posve nepotrebno ujedinjuju postojeći zakoni o osnovnom i srednjem školstvu, iako ta dva sustava ništa ne povezuje. Naime, osnovna škola je opća i obvezna, srednja još uvijek nije, a cijeli spektar strukovnog školstva ionako treba urediti posebnim zakonom. Uvode se neke novine u sustav upravljanja školom, što se moglo riješiti s nekoliko izmjena i dopuna. Očekivali su – kaže – da će nakon konstruktivne rasprave u prvom čitanju predlagatelj smoći hrabrosti oko uvođenja novog načina programiranja, te da će na suvremene i stručno utemeljene osnove postaviti sustav napredovanja i licenciranja zaposlenih u školstvu. Nadali su se da će ponuđena rješenja ojačati autonomiju škola i učitelja, te da će se škola uspjati „iščupati” iz ralja politike. Umjesto toga, ponuđen je zakon koji održava postojeće stanje, ili čak reciklira postojeća rješenja odnosno ona što su se primjenjivala do 2005. godine (npr. Vijeće roditelja i Vijeće učenika postoje od 2001.).

Prvi put nakon 91. zakonodavac redefinira ciljeve odgoja i obrazovanja, konfuzno miješajući vrijednosti i

ciljeve, negodovala je zastupnica. Po mišljenju esdepeovaca odredbe o upisnim područjima su nazadne, jer ne omogućuju slobodu izbora roditelja da svoje dijete upišu u željenu školu.

Najviše primjedbi imali su na odredbe koje definiraju nacionalni kurikulum i nastavne planove i programe. S obzirom na to da, po mišljenju struke, te dvije koncepcije programiranja ne mogu funkcionirati komplementarno, treba izabrati onu suvremeniju, napominje zastupnica (iz zakonskog teksta valja izostaviti riječi „nastavni plan i program”). Predlagatelj očito ne uviđa pogubnost uvođenja politike u škole, budući da će po novome u sastavu školskih odbora prvi put imati većinu lokalni političari, negodovala je dalje. Iako se poziva na načelo decentralizacije, Vlada u školske odbore uvodi predstavnike državne uprave, a program ostaje nacionalno definiran. Unatoč tome što smo prije više od godinu dana usvojili Nacionalni program mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja, u zakonu piše da je obvezna samo osnovna škola. Osim toga, nema ni riječi o obvezi države da financira besplatne udžbenike, smještaj učenika u učeničkim domovima te prijevoz svim osnovnoškolcima i srednjoškolcima (te su obveze prebačene na lokalnu samoupravu).

Vlada nema jasnu koncepciju

Da je donesen krovni zakon o školstvu, zasigurno se ne bi predlagalo da o licencama nastavnika i učitelja odlučuje Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, umjesto Agencije za odgoj i obrazovanje, kojoj je to u opisu poslova. Taj i slični primjeri pokazuju da Vlada nema jasnu koncepciju puta u budućnost hrvatskog školstva, a ni obzira prema postojećim zakonima, tvrdi zastupnica. Na kraju je još napomenula da bi, prema predloženom, resorni ministar u roku godinu dana morao donijeti čak 46 pravil-

nika za provedbu novog zakona, ne računajući suglasnosti i rješenja.

Dragutin Lesar (nezavisni) smatra da su uvjeti za imenovanje vanjskih članova školskog odbora pregrigorozni, te da jedan član iz reda roditelja neće moći bitnije utjecati na organizaciju rada u školi. Ne slaže se ni s tim da ravnatelj za svoj rad odgovara ministru, a ne osnivaču. Upozorio je i na neusklađenost odredbi kojima je propisan dnevni i tjedni fond nastavnih sati, te na činjenicu da u odredbi kojom je reguliran prestanak statusa učenika nije predviđena kategorija „isključenja iz škole”. Založio se i za ograničenja roka u kojem ravnatelj može poslati zaposlenika na procjenu radne sposobnosti, kako bi se spriječile eventualne manipulacije. Spomenimo i njegovo upozorenje da iz predloženog nije jasno hoće li županije i gradovi od 1. siječnja 2009. podmirivati troškove prijevoza i smještaja u domove za učenike osnovnih ili srednjih škola.

U pojedinačnoj raspravi su još sudjelovali: **dr.sc. Gvozden Srećko Flego (SDP)**, **Suzana Bilić Vardić (HDZ)**, **Sonja Šimunović (SDP)**, **Branko Kutija (HDZ)**, **Zvonimir Mršić (SDP)**, **Brankica Crljenko (SDP)**, **Zlatko Horvat (HNS)** i **Boris Klemenčić (HSS)**.

Riječ predlagatelja

Na primjedbe zastupnika odgovarao je **Želimir Janjić**, državni tajnik u resornom Ministarstvu. Najprije je podsjetio na to da je Sabor, prilikom zadnjih izmjena Zakona o osnovnom školstvu, na prijedlog oporbe donio zaključak da se ide na donošenje novog Zakona o osnovnom i srednjem školstvu. U nastavku je spomenuo da su u protekle četiri godine doneseni brojni zakonski propisi u toj oblasti kojima su, među ostalim, utemeljeni Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja te agencije za obrazovanje odraslih i za strukovno obrazovanje. Podsjetio je i na implementaciju Bolonjskoga

processa, izgradnju brojnih školskih objekata, itd. Pojasnio je da opsežan posao na izradi Nacionalnog kurikuluma još nije dovršen, tako da još uvijek moraju funkcionirati nastavni planovi i programi, kao i godišnji planovi i programi rada škola. I prema sadašnjim zakonskim rješenjima upisna područja se određuju prema mjestu stanovanja učenika. To, međutim, ne znači da ne postoji mogućnost da netko upiše svoje dijete i u školu na drugom području, ali u tom slučaju učenik ne može računati na besplatan prijevoz. Kada bi se to područje potpuno liberaliziralo, moglo bi se dogoditi da neke škole budu prekapacitirane, a neke poluprazne, napominje Janjić. Ustvrdio je, također, da novi Zakon neće donijeti nove financijske obveze jedinicama lokalne samouprave. Naime, osnivači škola su i dosad podmirivali 50 posto troškova smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima, a ubuduće će se cjelokupan iznos za tu namjenu izdvajati iz decentraliziranih sredstava. Onim lokalnim jedinicama koje nemaju dovoljno sredstava razlika će biti namirena iz Fonda izravnjanja. Po njegovim riječima, krovni propis za školstvo je Zakon o ustanovama, a rješenja kojima je uređeno napredovanje prosvjetnih djelatnika u zvanja usuglašena su sa socijalnim partnerima i školskim sindikatima. Obveza države da osnovnoškolcima i učenicima prvih razreda srednjih škola osigura besplatne udžbenike definirana je Zakonom o udžbenicima. Slijedeće školske godine besplatne udžbenike će dobiti i učenici drugih razreda srednjih škola, a ovisno o proračunskim mogućnostima krug korisnika će se i dalje proširivati.

Potaknut zamjerkama da u Zakonu nedostaju rješenja za strukovno obrazovanje, državni tajnik je podsjetio na to da je Vlada preuzela obvezu izrade posebnog Zakona o strukovnom obrazovanju. Najavili smo i uvođenje obveznoga srednjeg obrazovanja i iza toga stojimo, ali to

zasad nismo ozakonili, jer je potrebno određeno prijelazno razdoblje za pripreme, kaže Janjić (jedan od preduvjeta je i izmjena Ustava).

Izjašnjavanje

U nastavku sjednice, 15. srpnja, uslijedilo je izjašnjavanje o podnesenim amandmanima (76). Predstavnik predlagatelja, **Želimir Janjić**, informirao je zastupnike da je Vlada uvažila sve amandmanske zahtjeve **matičnog Odbora (19) te Odbora za zakonodavstvo (9)**. Zastupnici SDP-a podnijeli su ukupno 35 amandmana. Podsjetimo, zalagali su se za: odabir suvremenijeg modela programiranja; odustajanje od zastarjelog koncepta upisnih područja; redefiniciju ciljeva odgoja i obrazovanja; produljenje trajanja obveznog obrazovanja do stjecanja prve kvalifikacije ili državne mature; smanjenje broja članova školskog odbora (na 5); ozakonjenje obveze države da osigura besplatne udžbenike i za učenike srednjih škola te da financira smještaj i prehranu u učeničkim domovima; za smanjenje norme učitelja predmetne nastave u osnovnoj školi (nema razloga da ona bude veća od tjedne norme nastavnika u srednjoj školi), itd. Ni jedan od amandmana koje je potpisala **Marija Lugarić (12)** Vlada nije uvažila. Od 22 amandmana koje je podnijela zajedno s kolegom **Gvozdenom Flegom** prihvaćen je samo prijedlog za izmjenu članka 3. (precizira koji se poslovi obavljaju u odgovorno-obrazovnim ustanovama temeljem javnih ovlasti). Kažimo i to da

su spomenuti podnositelji na kraju odustali od dijela svojih amandmanskih zahtjeva.

Na prijedlog **Tatjane Šimac Bonačić (SDP)** predlagatelj je dopunio članak 41. Konačnog prijedloga zakona i tako omogućio da i učenički domovi, a ne samo škole, mogu biti vježbaonice za studente koji se pripremaju za odgojno-obrazovni rad s učenicima. Sastavnim dijelom zakonskog teksta postale su i amandmanske korekcije koje je predložila **Ivanka Roksandić (HDZ)**. Zahvaljujući tome, u Zakonu se precizira da se rješenje o odgodi upisa u prvi razred osnovne škole ili trajnoj odgodi školovanja te o pravu na primjerne programe obrazovanja donosi za učenike s teškoćama u razvoju i učenju, s problemima u ponašanju, emocionalnim problemima, itd.

Spomenimo i to da je predlagatelj uvažio sve amandmanske zahtjeve **Kluba zastupnika HDZ-a**. Na njihovu sugestiju u članku 82. je precizirao da strukovni programi u srednjim školama traju od jedne do tri i pol godine. Za razliku od zastupnika SDP-a, hadezeovci se ne protive tome da se na poslovima učitelja predmetne nastave u osnovnoj školi zaposle i osobe s nižom razinom obrazovanja od propisane. Dakako, ako imaju potrebne pedagoške kompetencije i ako se na natječaj ne javi nitko s diplomom sveučilišnog studija odgovarajuće vrste. Na njihovu inicijativu predviđeno je da i ravnatelji mogu napredovati u struci, odnosno zanimanju u najmanje tri razine (ranije četiri), te produžen rok u kojem su školske ustanove dužne

uskладiti svoje opće akte s odredbama novog Zakona.

Sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona postao je i amandman **Kluba zastupnika HSS-a** na članak 119. Naime, predlagatelj je uvažio njihov zahtjev da se i osobama sa srednjom stručnom spremom omogući da budu imenovane u školski odbor (u protivnom na ruralnim područjima ne bi bilo moguće formirati ta tijela).

O zahtjevima **klubova zastupnika nacionalnih manjina i SDSS-a** za dopunu članka 119. nije se glasovalo, budući da je Vlada uvažila istovjetan amandman **Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina** (u nešto drugačijoj formulaciji). Riječ je o dodavanju nove odredbe koja propisuje da će se kod imenovanja članova školskog odbora u školama u kojima se nastava odvija na jeziku i pismu nacionalnih manjina osiguravati razmjerna zastupljenost pripadnika manjina. Spomenimo još da je „zeleno svjetlo” dobio i amandmanski zahtjev **Suzane Bilić Vardić (HDZ)** za izmjenu članka 121. Prema formulaciji predlagatelja odluku o raspuštanju školskog odbora donosi ured državne uprave, odnosno gradski ured, a za škole kojima je osnivač Grad Zagreb Središnji državni ured za upravu.

Ishod glasovanja – **Novi Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi donesen je 15. srpnja većinom zastupničkih glasova (81 „za”, 38 „protiv” i 3 „suzdržana”), u ponuđenom tekstu, korigiranom prihvaćenim amandmanima.**

M.Ko.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRGOVINI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Rad nedjeljom i blagdanom – iznimka

Kvalitetno uređenje ove važne gospodarske djelatnosti pridonijet će rastu i razvoju trgovine, a pritom će se

osigurati i bolja zaštita interesa zaposlenika i potrošača. Uređivanje djelatnosti trgovine na jedinstven način

pozitivno će se odraziti na suzbijanje nelojalne tržišne utakmice. Rasprava o zakonu bila je 14. srpnja 2008.

O PRIJEDLOGU

U uvodnom izlaganju predstavnica predlagateljica državna tajnica u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva **Tamara Obradović Mazal** obrazložila je razlike između rješenja sadržanih u Konačnom prijedlogu zakona u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona. Istaknula je da se Zakonom usklađuje hrvatsko zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU.

Skrenula je pozornost na članke 58. i 59. Konačnog prijedloga zakona koji se odnose na radno vrijeme, gdje se predlaže da radno vrijeme prodavaonica od ponedjeljka do subote počinje najranije u 6 ujutro, a završava najkasnije u 21 sat. Nadalje, predlaže se bazno neradna nedjelja, kao i neradni blagdani, ukoliko zakon ne predviđa drugačije, pa bi tako od 1. lipnja do 1. listopada, kao i tijekom prosinca, uvažavajući povećanu potrebu potrošnje, prodavaonice mogle raditi i nedjeljom. U slučaju takvog rada nedjeljom, prodavaonice bi najranije započele s radom u 7 ujutro, a zatvarale bi se najkasnije u 14 sati. Što se, pak, tiče predblagdanskih dana kao što su Velika subota, Badnjak, te Stara godina, ukoliko taj dan pada u radni dan, prodavaonice s radom moraju završiti najkasnije do 15 sati, a ako Badnjak ili Stara godina padaju u nedjelju, prodavaonice mogu raditi najkasnije do 14 sati. Iznimno od zakonskih odredbi benzinske postaja i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja mogu raditi od 0 do 24 sata, kao i prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja autocesta na odmorštima, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautičkog turizma.

Također, kao zakonska iznimka nedjeljom tijekom cijele godine, i to od 7 do 14 sati, mogu raditi štandovi i klupe izvan tržnica na malo za prodaju cvijeća i svijeća, kiosci za prodaju tiska, cvijeća i svijeća, specijalizirane prodavaonice za

prodaju kruha i pekarskih proizvoda te suvenira.

Državna tajnica zaključila je da će se Zakonom osigurati bolji uvjeti poslovanja za sve gospodarstvenike koji se bave djelatnošću trgovine, a i minimalizirati zloporaba na svim razinama koja se u ovoj djelatnosti pojavljuje kao što su neloyalna tržišna utakmica i siva ekonomija. Također, predlagatelj smatra da će Zakon imati pozitivne učinke, kako za zaposlenike, tako i za potrošače, u prvom redu bolje uvjete rada, višu razinu usluge, a također i nižu cijenu konačnog proizvoda.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje Zakona, a na tekst Konačnog prijedloga podnosi četiri amandmana kojima se pravno i nomotehnički uređuje izričaj. **Odbor za rad i socijalno partnerstvo**, nakon provedene rasprave, jednoglasno je odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje Zakona o trgovini.

Odbor za gospodarstvo, većinom glasova, odlučio je predložiti Saboru donošenje Zakona o trgovini uz nekoliko amandmana. Predlažu da se u proces donošenja provedbenih propisa koji su u nadležnosti ministra uključe predstavnici poslovne zajednice, odnosno da se zatraži prethodno mišljenje Hrvatske obrtničke komore i Hrvatske gospodarske komore. Također, Odbor predlaže da na Dan Svih svetih štandovi i klupe izvan tržnica na malo za prodaju cvijeća i svijeća i kiosci za prodaju cvijeća i svijeća mogu započeti radom najranije u 6 sati, a završiti s radom najkasnije do 21 sat. Na Uskršnji ponedjeljak i 26. prosinca određene prodavaonice mogu započeti radom najranije u 7 sati, a završiti najkasnije do 14 sati, jer se ocjenjuje potrebnim kod dvodnevnihih blagdana omogućiti rad određenih prodavaonica radi nužne opskrbe stanovništva, kao što su specijalizirane prodavaonice za prodaju kruha

i pekarskih proizvoda, tiska, cvijeća, svijeća i suvenira.

Odbor za razvoj i obnovu nakon provedene rasprave većinom glasova predložio je Saboru donošenje Zakona o trgovini, kao i **Odbor za lokalnu i područnu samoupravu**. **Odbor za turizam** amandmanski je intervenirao prijedlogom da u turističkim općinama i gradovima u razdoblju od 1. travnja do 1. listopada prodavaonice mogu započeti radom najranije u 6 sati i završiti rad najkasnije u 23 sata. **Odbor za europske integracije** utvrdio je da je Konačni prijedlog usklađen s pravnom stečevinom EU te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi državne tajnice **Tamare Obradović Mazal**, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika. U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorila je **Marijana Petir**. Naglasila je da se HSS vodi načelom zaštite prava radnika, ali i činjenicom da je Hrvatska zemlja koja pripada kršćanskoj tradiciji i kulturi. Napomenula je da je donošenje zakona obveza, jer trenutno radno vrijeme trgovina pripisuju općine i gradovi i time često omogućavaju nekorektno ponašanje poslodavaca prema zaposlenicima i državi neplaćanjem prekovremenih sati radnicima te svih obveza državi.

Previše iznimki

Novi Zakon o trgovini koji bi trebao stupiti na snagu 1. siječnja iduće godine regulira rad i nedjeljom, pa će po njemu nedjelja u pravilu biti neradni dan, uz iznimke određene zakonom. „Smatramo da iznimki u Zakonu ima previše, a obveza neradne nedjelje neće se odnositi ni na pekarnice, kioske, benzinske postaje, prodavaonice na graničnim prijelazima, odmorštima na autocestama, kolodvorima

i zračnim lukama, te pristaništima nautičkog turizma”.

U HSS-u smatraju da turističku potrošnju treba usmjeriti prema ugostiteljskim objektima i seoskim gospodarstvima, a ne prema otvaranju trgovina vikendom, posebno ne nedjeljom.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Boris Kunst**. Naglasio je da predloženi Zakon u odnosu na postojeći nedvojbeno uvodi određene kvalitetnije novine, a izuzetno bitnim drži to što Zakon propisuje restriktivniji inspeksijski nadzor.

Također, novost je uređenje radnog vremena u okviru Zakona o trgovini jedinstveno za području cijele Hrvatske. Naime, važećim Zakonom o trgovini i Pravilnikom o radnom vremenu prodavaonica, pitanje radnog vremena nije uređeno jedinstveno na području cijele Hrvatske. Klub podržava donošenje zakona.

Potrebno treće čitanje

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin**. Mišljenja je da bi u razdoblju od 1. travnja do 1. listopada te tijekom prosinca prodavaonice mogle raditi svaki dan, od ponedjeljka do nedjelje, i to najranije od 6 sati, te najkasnije do 23 sata, kako bi svi potrošači, posebice turi-

sti, imali mogućnost kupovine svakim danom.

Smatra da je ovako predložen Zakon štetan i napominje da čak 90% trgovina u Vatikanu radi upravo nedjeljom, što im je dopušteno. Uputio je zamolbu predlagatelju da Zakon ide u treće čitanje.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je **Luka Denona**. Klub neće podržati Prijedlog, jer, po njegovom mišljenju, zakonodavac nije ispunio ni jedan od zacrtanih i proklamiranih ciljeva: uređivanje djelatnosti trgovine na jedinstven način, izbjegavanje nedorečenosti i zakonodavne nepokrivenosti pojedinih područja, usklađenost s drugim zakonima i sl. Drže da je Prijedlog ustvari politički kompromis između većinske stranke i partnera.

Denona je naglasio da je u važećem Zakonu lokalna samouprava samostalno određivala trajanje turističke sezone i radno vrijeme, te smatra da bi tu odredbu trebalo ostaviti.

„U lokalnu samoupravu treba imati malo više vjere, jer nju vode ljudi koji će s puno odgovornosti i na korist svojih sugrađana, grada, općine ili županije pravilno odrediti u kom vremenu za njih traje turistička sezona, te u kojem radnom vremenu mogu raditi trgovine”.

U pojedinačnoj raspravi govorili su **Marin Brkarić (IDS)**, **Gordan Maras (SDP)**, **Biljana Borzan (SDP)**, **Marija Lugarić (SDP)** i **Miljenko Dorić (HNS)**. Time je zaključena rasprava.

Državna tajnica **Tamara Obradović Mazal** očitovala se o podnesenim amandmanima na tekst Konačnog prijedloga. Vlada je prihvatila amandmane Odbora za gospodarstvo, Odbora za zakonodavstvo i Kluba zastupnika SDP-a koji se tiče inspeksijskog nadzora, a odbila amandmane Kluba zastupnika IDS-a, te skupine zastupnika: Marina Brkarića, Maria Habeka, Luke Denona, Šime Lučina i Dragutina Bodakoša. Vlada je prihvatila, ali u modificiranom obliku (što su podnositelji amandmana prihvatili) i amandman skupine zastupnika: Slavka Linića, Gordana Marasa i Davora Bernardića, kojim se dopušta rad nedjeljom tijekom cijele godine prodavaonicama suvenira.

Uslijedilo je glasovanje o tekstu Konačnog prijedloga. Zastupnici su na 5. sjednici Hrvatskoga sabora, 15. srpnja 2008. godine, većinom glasova, sa 79 glasova „za”, 47 „protiv” i 1 „suzdržanim” donijeli predloženi Zakon o trgovini, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

S.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Ekonomičnije korištenje poljoprivrednih površina

Zakonskim se prijedlogom stvaraju preduvjeti za okrupnjavanje poljoprivrednih gospodarstava radi ekonomičnijeg korištenja, za povećanje korištenja poljoprivrednih površina te stavljanje u funkciju dosad neobrađenoga poljoprivrednog zemljišta.

Hrvatski je sabor o zakonskom prijedlogu raspravljao na 5. sjednici 14. srpnja 2008. godine.

O PRIJEDLOGU

Predloženi zakonski tekst uvodno je obrazložio državni tajnik Mini-

starstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, **Krešimir Kuterovac**. Prijedlogom se uređuje zaštita, korištenje i promjena namjene poljoprivrednog zemljišta te uspostava informacijskog sustava poljoprivrednog zemljišta. Regulira se i raspolaganje poljoprivrednim

zemljištem, napose ribnjacima u vlasništvu države i neobrađenim poljoprivrednim zemljištem te uspostava Agencije za poljoprivredno zemljište. Također se regulira promet privatnoga poljoprivrednog zemljišta te upravni i inspekcijski nadzor, a tu su i kaznene odredbe. Iz kratkog pregleda zakonskih novina o kojima je govorio Kuterovac izdvojimo neke.

Zakonodavac polazi od činjenice da je poljoprivredno zemljište dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu. Nositeljima prava vlasništva ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se, daje u zakup ili koncesiju fizičkim ili pravnim osobama, na temelju Programa, javnim natječajem.

Kako bi se smanjile površine neobrađenog zemljišta, propisana je obveza vlasnika i ovlaštenika poljoprivrednog zemljišta da zemljište održavaju sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju i s tim u vezi propisane kazne za neobrađivanje zemljišta. Jednako tako i za onečišćenje poljoprivrednog zemljišta štetnim tvarima tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena.

Radi okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta i unapređenja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, Vlada Republike Hrvatske osniva Agenciju za poljoprivredno zemljište. Agencija će se baviti prodajom i zakupom zemljišta. Zemljište će kupovati u ime i za račun države temeljem prava prvokupa.

Provedbom Zakona, istaknuo je, očekuje se veća disciplina u prenamjeni poljoprivrednog zemljišta, formiranje jezgre poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava koja će imati dugoročnu perspektivu za poljoprivredne proizvođače, početak procesa okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu te stavljanje u funkciju dosad neobrađenog poljoprivrednog zemljišta.

RADNA TIJELA

Uz određene primjedbe, donošenje Zakona poduprlo je više radnih tijela. Tako je u **Odboru za poljoprivredu, ribarstvo i ruralni razvoj**, među ostalim, primijećeno da Prijedlog razlikuje tri kategorije poljoprivrednog gospodarstva. Bilo bi dobro, čulo se, razmotriti mogućnost da se zakonskim aktom uredi samo poljoprivredno gospodarstvo kao oblik u kojem se ostvaruje poljoprivredna proizvodnja, odnosno ne naglašava razlika između pravnih i fizičkih osoba, nego osiguraju preduvjeti da poljoprivredno gospodarstvo konkurentno proizvodi. U **Odboru za prostorno uređenje i graditeljstvo** naglašena je važnost sređivanja katastarskih i zemljišno-knjižnih evidencija te njihova usklađivanja sa stvarnim stanjem. To je posebno značajno učiniti prije izrade Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

U **Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu** rečeno je da bi izrijeком trebalo propisati način stjecanja vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem jedinica lokalne samouprave. Uz institut vlasnika zemljišta potrebno je navesti i posjednika, s obzirom na nerijetku pojavu da su gruntovni vlasnici i katastarski posjednici dvije različite osobe.

U zakonski akt trebalo bi unijeti odredbu o zabrani sjetve GM sjemenima na poljoprivrednom zemljištu u Republici Hrvatskoj, čulo se u **Odboru za zaštitu okoliša**. Naglašena je uz potreba jačega upravnog i inspekcijskog nadzora vezano uz zaštitu zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima i održavanja zemljišta pripremnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Potrebno je doraditi zakonsku odredbu iz koje bi bilo razvidno da Agencija pojedine poslove obavlja s javnom ovlasti, a ovlasti Agencije trebale bi biti sadržaj predloženog zakona, a ne samo Statuta Agencije, jedna je od primjedbi **Odbora za zakonodavstvo**.

RASPRAVA

Srediti katastarske i zemljišne knjige

Po riječima dr. sc. **Dragana Kovačevića**, predstavnika **Kluba zastupnika HDZ-a**, zakonski je prijedlog snažan iskorak na području koje regulira, prije svega, u segmentu zaštite poljoprivrednog zemljišta. Predložena rješenja važan su doprinos ubrzanju procesa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, napose procesu okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.

Dragica Zgrebec je naglasila da se **Klub zastupnika SDP-a** zalaže da državnim zemljištem u cjelini upravlja Agencija, a prihodi od zemljišta koriste za podizanje njegove kvalitete. Također se zalaže da se ubrzano provede sređivanje katastarskih i zemljišnih knjiga kada je u pitanju državno zemljište, a financiranje postupka u cijelosti preuzme država. Što se tiče korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, Klub prednost daje dugogodišnjim koncesijama (do 50 godina) uz povoljne financijske uvjete, posebno za proizvodnje koje Hrvatskoj nedostaju. Rekla je da će, uz određene primjedbe, Klub podržati predloženi zakon.

Zakonski bi prijedlog trebao pomoći da se poljoprivredno zemljište iskoristi na najbolji mogući način, podvukao je **Ratko Gajica** u ime **Kluba zastupnika SDSS-a**. Najbolje bi bilo kada bi se poljoprivredno zemljište obrađivalo i održavalo prema predloženim kriterijima iz Zakona, ali ne pod teretom sankcija, nego iz izrazitog interesa. Glede propisanih novčanih kazni za one koji poljoprivredno zemljište ne obrađuju ili ga drže neuređenim i zakorovljenim, Gajica upozorava na situacije kada vlasnici nisu u mogućnosti odgovoriti zahtjevima iz Zakona (staračka domaćinstva, povratnički prostor, neisplativost

itd.). Zakonodavac bi trebao uvažiti te okolnosti i stvarnu situaciju na terenu te predvidjeti stanovito prijelazno razdoblje za predložena rješenja, jer će ovako stupiti na snagu odredbe upitne primjenjivosti.

Zdravko Kelić je rekao da **Klub zastupnika HSS-a** podržava zakonski prijedlog i smatra da će Zakon pridonijeti razvoju našeg sela i poljoprivrednog gospodarstva.

Za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države predviđeno je ukupno 222 tisuće 454 ha, a dosad je prodano 16% ili 34 tisuće 853. Potrebno je prodati što više poljoprivrednog zemljišta jer vlasnik grunta sigurno može kvalitetnije i bolje raspolagati tom zemljom. U toj prodaji, međutim, potrebno je postaviti granicu do koje se može kupiti poljoprivredno zemljište, a Kelić drži da bi taj limit trebao iznositi 300 ha. Na taj bi se način izbjegla opasnost da stranci postanu vlasnici, ne samo naših šuma i voda, nego i poljoprivrednog zemljišta.

Pogrešna i neustavna zakonska odredba

Zakonski je prijedlog dobar za Slavoniju, Podravinu, Baranju i

Međimurje, ali ne i za Istru, Primorsko-goransku županiju, Dalmaciju, Liku i otoke, jer tamo se niti svijećom ne može naći netko tko bi obrađivao tuđu zemlju, rekao je **Damir Kajin** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Onome tko želi kupiti poljoprivredno zemljište u vlasništvu države to valja i omogućiti, ali u slučaju prenamjene trebao bi vratiti zemljište državi pod istim uvjetima pod kojima ga je i kupio. Zakonska odredba o plaćanju kazne za neobrađeno poljoprivredno zemljište za Kajina je apsolutno pogrešna, a možda i neustavna. Zakonodavac očito misli da će primjena predložene zakonske odredbe rezultirati većim obrađivanjem poljoprivrednog zemljišta, a Kajin je uvjeren da će se tako najviše kažnjavati već spomenuta ruralna područja u Istri, Dalmaciji, Lici, Primorju i na otocima.

U pojedinačnoj raspravi mr. sc. **Zdenka Čuhnil (nezavisna; zastupnica češke i slovačke nacionalne manjine)** podržala je zakonski prijedlog, ustvrdivši, da se uz neka mala poboljšanja može se donijeti kvalitetan zakon. Politika gospodarenja zemljištem ne može biti samo okrupnjavanje zemljišta tj. prodaja,

zakup i koncesija, već težište mora biti na gospodarenju tlo. Pozdravila je osnivanje Zavoda za tlo koji će ispitivati i trajno pratiti stanje onečišćenosti poljoprivrednog zemljišta štetnim tvarima, ali drži da bi definicija Zavoda morala biti šira. Pozdravila je zakonsko definiranje gospodarenja ribnjacima i osnivanje Agencije za gospodarenje poljoprivrednim zemljištem. Mišljenja je da ne treba prodavati poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, već ga davati u koncesiju, jer svaka pametna država misli na budućnost svojih generacija.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su još: **Jerko Rošin (HDZ)**, **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**, **Marijana Petir (HSS)**, **Nevenka Marinović (HDZ)**, mr. sc. **Deneš Šoja (SDP)**, **Branko Kutija (HDZ)**, **Stanko Grčić (HSS)**, **Boro Grubišić (HDSSB)** i **Marin Brkarić (IDS)**.

U završnoj riječi govorio je državni tajnik **Kuterovac**.

Hrvatski je sabor 15. srpnja 2008. većinom glasova (121 „za”, 4 „protiv”, 6 „suzdržanih”) prihvatio Prijedlog zakona o poljoprivrednom zemljištu.

J.Š.

PRIJEDLOG RUDARSKOG ZAKONA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Veće naknade za istraživanje

Donošenje novog rudarskog zakona predviđeno je Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2008. godinu. Prijedlogom se uređuje nova podjela mineralnih sirovina, njihovo istraživanje i eksploatacija te izdavanje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina.

Hrvatski je sabor o predloženom zakonu raspravljao 9. i 10. srpnja 2008. godine.

O PRIJEDLOGU

Uz to, Prijedlog uređuje dodjeljivanje rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina (temeljem javnog natječaja), te, među ostalim, način evidentiranja rezervi mineralnih sirovina. Tu je i plaćanje godišnje naknade za istraživanje mineralnih sirovina i to je prihod Republike Hrvatske. Godišnja naknada plaća

se i za eksploataciju mineralnih sirovina. Naknada se sastoji od naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja (prihod Republike Hrvatske) i naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine. Može iznositi do 10 posto ostvarenih prihoda (dosad 2,6 posto) i u jednoj je trećini prihod Republike Hrvatske, jednoj trećini prihod županije i jednoj trećini prihod grada/općine na čijem se području eksploatira sirovina.

RADNA TIJELA

Nadležna radna tijela predložila su Hrvatskom saboru prihvaćenje predloženog Zakona.

Odbor za zakonodavstvo smatra da je izričaj pojedinih odredbi nužno pravno i nomotehnički doraditi. Istu primjedbu dao je i **Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo**. U raspravi je istaknuta i potreba koordinacije nadležnih ministarstava kod odobravanja koncesija i istraživanja te eksploatacije mineralnih sirovina.

Članovi **Odbora za zaštitu okoliša** istaknuli su da će pooštrenim mjerama inspekcijskog nadzora i većim novčanim kaznama prisiliti koncesionare da nakon završetka rudarskih radova obave potrebnu sanaciju otkopanih prostora. **Odbor za gospodarstvo** također je razmotrio predloženi Zakon, dok je **Odbor za europske integracije** utvrdio da je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije.

RASPRAVA

Višak sirovine prihod lokalne samouprave

Na sjednici Hrvatskoga sabora o predloženom zakonu govorila je u ime predlagatelja **Tamara Obradović Mazal**, državna tajnica u Ministarstvu gospodarstva. Jedna od najvažnijih novina je što se vrlo jasno određuje postupanje s mineralnim sirovinama, dodanoj vrijednosti, (najčešće šljunak) koji nisu obuhvaćeni građevinskom dozvolom. Taj višak mineralnih sirovina dosad je, na neki način, bio u „zrakopraznom” pravnom prostoru (nelegalno stečena imovina). Višak takve mineralne sirovine automatski postaje prihod jedinice lokalne samouprave na čijem području leži građevina koja se gradi. Predviđa se i oduzimanje takve protupravno stečene imovinske koristi koja je ostvarena daljnjom nelegalnom prodajom i to u visini njezine tržišne vrijednosti.

Klub zastupnika HDZ-a podržat će predloženi Zakon, izvijestio je **Branko Kutija**. Predložio je jači inspekcijski nadzor pri eksploataciji sirovina. Naime, za cijelu Dalmaciju nadzor nad eksploatacijom (kamenom) obavlja samo jedan inspektor, a uz to, ne nadzire pravne osobe koje se time nelegalno bave.

Zatim, predložio je jednostavniju i kraću proceduru u postupcima istraživanja. Prije raspisivanja natječajna za izdavanje odobrenja za istražne radove trebalo bi utvrditi stanje na terenu. Postoji eksploatacija „na crno” i koncesionar može zateći devastiran prostor.

Klub zastupnika SDP-a podržat će Prijedlog zakona uz molbu da se uvažavaju određene primjedbe i prijedlozi, prenio je dr.sc. **Zdenko Franić**. Mineralne sirovine spadaju u najvećem dijelu u neobnovljiva prirodna bogatstva pa je potrebna zaštita, briga i strategija za njihovo racionalno korištenje i gospodarenje. Zakon je potreban i mora unaprijediti rudarsku djelatnost, na koju utječu i zakoni, često neusklađeni, s područja prostornog uređenja, zaštite okoliša itd.

Postoje slučajevi kad su iz prostornih planova izbrisana postojeća eksploatacijska polja (na prijedlog nekolicine lokalnih moćnika), što otvara mogućnost korupcije. Spomenuto je uništavanje Urbanističkog instituta Republike Hrvatske u pretvorbi u privatizaciji, iako je to bila respektabilna stručna i znanstvena institucija na braniku sprječavanja devastacije hrvatskog prostora. Tu su i slučajevi sumnjivih radnji eksploatacije pri gradnji određenih cesta, primjerice, kad su radove izvodile inženjerijske jedinice Hrvatske vojske bez poštivanja procedure, rekao je. Posljedice su „rane” u državnom proračunu i nesanimirane šljunčare duž trasa autocesta.

Što se tiče predloženog teksta pitao je koja je razlika između odobrenja za eksploatacijsko polje i lokacijske dozvole; po kojim će se kriterijima ocjenjivati što je to sirovina višeg reda; ne definira se prenamjena napu-

štenih eksploatacijskih polja, nije jasno što je to mikrolokacija rudarskog objekta, neke su od primjedbi.

Strategiju bi trebao donijeti Sabor

I **Klub zastupnika HSS-a** podržat će predloženi zakon. Pozitivan je pomak u uvođenju reda u eksploataciju mineralnih sirovina a hoće li biti dovoljno volje da se provede ovisi i o svim razinama vlasti, rekla je **Marijana Petir** javljajući se u ime Kluba. Osvrnula se na stanje u korištenju mineralnih sirovina, u Hrvatskoj (neodrživo), bespravne kamenolome pa i unutar granica nacionalnih parkova i korupciji pri eksploataciji mineralnih sirovina.

Klub pozdravlja predloženo zakonsko rješenje o obvezi donošenja strategije gospodarenja mineralnim sirovinama. Ujedno predlaže da tu strategiju raspravi i donese Hrvatski sabor, kao i druge strategije.

Klub zastupnika HNS-a podržat će predloženi Zakon, izvijestio je **Željko Vincelj**. Stručna je logika da se najprije donese strategija rudarskog sustava a onda zakon i usklađivanje rudarskih propisa. Ovdje imamo prvo zakon što nije logično i opravdano, primijetio je. U vezi s predloženim rješenjem o naknadi koja se dijeli između države, županije i grada predložio je da se dijeli samo između županije i grada.

Govoreći o nelegalnoj eksploataciji mineralnih sirovina, naglasio je da ilegalni kamenolomi i šljunčare ugrožavaju živote, prirodu, a nanose i ogromne štete državnom proračunu, odnosno lokalnoj zajednici. U protekle 4 godine ukupna vrijednost nelegalno eksploatiranih mineralnih sirovina iznosi oko 600 milijuna kuna. Ni jedan od dvjestotinjak kamenoloma nije saniran, ilegalne šljunčare su posebna priča. Stotine milijuna kuna završavaju u privatnim džepovima, dok nadzor nad eksploatacijom u većini županija obavljaju samo dva inspektora.

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** o predloženom Zakonu govorio je **Marin Brkarić**. Zakon bi trebalo uskladiti i s praksom europskih zemalja na tom području. Ustavom Republike Hrvatske rudno blago uživa osobitu zaštitu Republike Hrvatske. Smatra da to dosad nije bilo tako zbog neučinkovitosti same inspekcije i nekvalitetnih propisa. U strategiji bi trebalo utvrditi racionalno i učinkovito korištenje mineralnih sirovina, ali i zaštitu okoliša (nakon eksploatacije ostavlja se devastirana priroda), upozorio je, osvrnuvši se na eksploataciju kamena (Brač, Istra).

Naknadu za otkopanu količinu mineralnih sirovina trebalo bi dijeliti na način da 60 posto prihoda pripada općini/gradu na čijem se području eksploatira sirovina, 20 posto županiji i 20 posto Republici Hrvatskoj. Trebalo bi predvidjeti i osnivanje fonda za sanaciju rudarskih radova (slično u Sloveniji i nekim europskim zemljama), rekao je, među ostalim.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: dr.sc. **Mirela Holy (SDP)**, **Jerko Rošin (HDZ)**, **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**, **Arsen**

Bauk (SDP), **Damir Kajin (IDS)**, **dr.sc. Zdenko Franić (SDP)** i **Josip Friščić (HSS)**.

U zaključnom osvrtu u ime predlagatelja **Tamara Obradović** naglasila je da je predloženi zakon „živi dokument” o kojem će se i dalje raspravljati sa strukom. Ne prestaju konzultacije ni s javnošću, kako bismo u drugom čitanju imali vrlo kvalitetan zakon, rekla je.

Hrvatski je sabor 15. srpnja prihvatio Prijedlog rudarskog zakona (119 „za” i 8 „suzdržanih”).

Đ.K.

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ OPERACIJI EUROPSKE UNIJE U ČADU I SREDNJEAFRIČKOJ REPUBLICI (EUFOR TCHAD/RCA); PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ MISIJI U AFGANISTANU (ISAF); PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ OPERACIJI NATO-A NA KOSOVU (KFOR)

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Hrvatske snage u tri mirovne misije

Zastupnici su na 5. sjednici, 14. srpnja 2008. godine, objedinjeno raspravljali o Prijedlogu odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjeafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA), Prijedlogu odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF) i o Prijedlogu odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji NATO-a na Kosovu (KFOR).

Prihvaćanjem navedenih odluka odobreno je slanje 315 pripadnika Oružanih snaga RH u međunarodne mirovne misije u Afganistanu, Čadu i Srednjeafričkoj Republici te na Kosovu.

O PRIJEDLOGU

Ministar obrane **Branko Vukelić** uvodno je istaknuo kako Hrvatska

sudjelovanjem u mirovnim misijama potvrđuje svoj strateški cilj članstva u Europskoj uniji i NATO-savezu. Predloženim trima odlukama upućuje se 315 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske na sudjelovanje u trima misijama. Najveći broj pripadnika, njih 300, odlazi u Afganistan na jednu godinu, uz mogućnost rotacije. Tom brojkom će se zadržati ovogodišnje stanje naših snaga. U misiji u Čad i Srednjeafričku Republiku uputit će se 15 pripadnika Oružanih snaga na šest mjeseci, dok bi u mirovnu operaciju na Kosovu bilo upućeno 20 pripadnika Hrvatske vojske.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo i **Odbor za obranu** podržali su prihvaćanje predloženih odluka. **Odbor za zakonodavstvo** podnio je amandman na točku 3 Prijedloga odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj ope-

raciji NATO-a na Kosovu (KFOR), kojim se dopunjava odredba da se radi o Odboru za obranu Hrvatskoga sabora (predlagatelj prihvatio).

RASPRAVA

Zastupnik **Damir Kajin**, prvi je govorio u raspravi, u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Otvorio je pitanje potrebe i opravdanosti slanja naših snaga u misije koje su izrazito dugotrajne i ne nazire im se završetak. Rekavši da je misija u Afganistanu jedna od takvih, dodao je kako je svrsishodnije i opravdanije da naše snage budu raspoređene na Kosovu, naglasivši da to nije čin protiv Srbije, već čin pomoći novonastaloj državi. U nastavku izlaganja iznio je podatke o broju poginulih i povećanju troškova misije u Afganistanu, najavivši da će se on suzdržati od davanja potpore odlasku naših snaga u tu misiju, iako će je Klub zastupnika IDS-a podržati. Preostale

dvije odluke podržat će svi članovi Kluba, zaključio je.

Slijedeći u raspravi, u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, govorio je zastupnik **Krešimir Ćosić**. Uvodno je rekao kako je sudjelovanje u ovim misijama snažna politička poruka i stav kojim Hrvatska dokazuje da je na strani onih razvijenih suvremenih demokracija koje ulažu značajne materijalne i ljudske napore kako bi se današnja turbulentna sigurnosna scena svijeta u što je moguće većoj mjeri na odgovarajući način kontrolirala. Iznijevši najvažnije podatke o svim trima operacijama zastupnik je zaključio da Oružane snage RH, ne samo brojem ljudi, već i količinom i kompleksnošću tehnike te logističkom i financijskom zahtjevnosti dokazuju sposobnost Hrvatske vojske da odgovori izazovnim i složenim zadaćama u svakom pogledu.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je zastupnik **Miljenko Dorić**. Pohvalivši angažman i stručnost naših vojnika u međunarodnim misijama, rekao je da će Klub zastupnika HNS-a

glasovati za prihvaćanje ovih prijedloga. Dodao je kako misije u Afganistanu, Čadu i Srednjeafričkoj Republici nisu sporne, no da se dio zastupnika HNS-a protivi ovakvom angažmanu naših snaga na Kosovu, zbog osjetljivosti situacije i blizine Kosova.

Posljednji u raspravi, u ime **Kluba zastupnika HSS-a**, govorio je zastupnik **Stanko Grčić**. Rekao je kako podržava prijedloge odluka jer se njima Republika Hrvatska uključuje i u mirovne misije pod vodstvom Europske unije te se i na taj način podupiru ciljevi naše vanjske politike doprinosa u izgradnji i očuvanju mira i sigurnosti u svijetu. Zastupnik je sugerirao da se u budućnosti više pažnje posveti organizaciji potpore našim snagama koje djeluju u međunarodnim mirovnim misijama i dade podrška u izgradnji civilnog sektora u državama u kojima su prisutne naše Oružane snage. Podržavši donošenje svih odluka, zastupnik je pohvalio sve pripadnike naših Oružanih snaga za njihov izniman rad.

Ministar obrane **Branko Vukelić** zahvalio je zastupnicima na konstruktivnoj raspravi i podršci sudjelovanju hrvatskih Oružanih snaga u mirovnim misijama.

Zastupnici su 15. srpnja 2008. jednoglasno (sa 127 glasova „za”), prihvatili Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjeafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA), zatim većinom glasova (sa 123 „za”, 1 „protiv” i 4 „suzdržana”) prihvatili Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF), većinom glasova (120 „za” i 6 „suzdržanih”) Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji NATO-a na Kosovu (KFOR).

A.F.

INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U VEZI S ULOGOM VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U PROVOĐENJU ZAKONA I OSTVARIVANJU VLADAVINE PRAVA TE ZAŠTITOM LJUDSKIH PRAVA I DOSTOJANSTVA ČOVJEKA, KAO NAJVIŠIH VREDNOTA USTAVNOG PORETKA REPUBLIKE HRVATSKE

Predlagatelj: 21 zastupnik – članovi Kluba zastupnika SDP-a

Pojedinačan slučaj, a ne sustav

Rasprava o Interpelaciji vođena je na plenarnoj sjednici Hrvatskoga sabora 11. srpnja, a 15. srpnja 2008.g. zastupnici su podržali prijedlog Zaključka Vlade Republike Hrvatske kojim se Interpelacija odbija.

O PRIJEDLOGU

U prikazu Interpelacije poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja **Ranka Ostojića**, zastupnika Kluba zastupnika SDP-a. Rekao je da zastupnici tog Kluba smatraju

da je u Hrvatskome saboru potrebno otvoriti raspravu radi utvrđivanja eventualnog kršenja zakona i mogućih propusta državnih institucija te je ukratko iznio slučaj koji je bio presudan za upućivanje interpelacije.

Naime, hrvatska javnost je objavljivanjem snimke privođenja Mirjane Jusup Pukanić 3. travnja 2008. godine, vidjela „bezrazložno brutalnu primjenu sile” nad jednom građanskom. Objava snimke otvorila je niz drugih pitanja o propustima koji su prethodili odvođenju na pri-

silnu hospitalizaciju Jusup Pukanić i propustima državnih dužnosnika i institucija nakon događaja, posebice propuštanjem dužnih radnji, a što je dovelo do narušavanja temeljnih ustavnih načela građana RH, komentirao je Ostojić.

Istaknuo je da je gđa Jusup Pukanić bila izložena pokušaju da je se tretira kao osobu s težim duševnim smetnjama, što ona nije, te joj je bilo uskraćeno pravo na pregled i davanje pristanka na liječenje. „Ponižavajuće scene privođenja pred novinari-

ma i tv kamerama, narušile su njezina ljudska prava, slobode i dostojanstvo”, rekao je Ostojić dodavši da gđa Jusup Pukanić nije ugrožavala ni sebe ni druge, već je iznosila svoju priču novinarima o zlostavljanju koje godinama podnosi, i na što su, prema njezinim tvrdnjama, odbijale reagirati državne institucije.

Bez obrazloženog zahtjeva

Postavlja pitanje kako je moguće da je gđa Jusup Pukanić bez obrazloženog zahtjeva za prisilnu hospitalizaciju, policijskom intervencijom odvedena iz svog doma u lisicama te zadržana u psihijatrijskoj ustanovi. Smatra da su grubo povrijeđena njena ustavna, građanska i ljudska prava i to od zdravstvenih djelatnika, policije, socijalnih radnika, ali i državnih dužnosnika koji su svojim postupcima, izjavama i propustima, narušili povjerenje građana u državne institucije. Smatra da država treba sankcionirati sve koji su u takvim postupanjima sudjelovali.

Naime, obiteljska liječnica priznala je da je pokrenula proceduru za prisilno hospitaliziranje M. Pukanić premda pacijenticu toga dana uopće nije vidjela, a što je suprotno Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, koji propisuje da se osoba mora osobno pregledati, a u posebnoj ispravi moraju biti naznačeni i obrazloženi razlozi za traženje hospitalizacije.

Ostojić je ustvrdio da i 20 dana nakon prisilnog odvođenja M.P., Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, odgovorno za funkcioniranje i nadzor zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi, nije u cijelosti utvrdilo ni javnosti predočilo propuste, kao ni odgovorne za njih prilikom prisilne hospitalizacije gđe Pukanić. Klub smatra da za sve navedeno, objektivnu i subjektivnu odgovornost snosi ministar zdravstva.

Također, Klub je mišljenja da je i MUP svojim djelovanjem odnosno nedjelovanjem, pridonio stvaranju

osjećaja nesigurnosti kod građana, posebice davanjem proturječnih izjava, vezano uz događaje i intervencije u obitelji Pukanić posljednjih pola godine. Svi navedeni postupci, kako zdravstvenih djelatnika, djelatnika centra za socijalnu skrb, te policijskih službenika, opravdavali su njihovi rukovoditelji ili resorni državni dužnosnici i tek su pod pritiskom javnosti započela preispitivanja tih postupanja, rekao je Ostojić. Klub smatra da je izostala i pravodobna reakcija Vlade RH, koja o svim opisanim događajima ima relevantne podatke. Naime, od Vlade se očekuje da bude osjetljiva na svaki, pa i najmanji pokušaj ugrožavanja temeljnih ljudskih prava i sloboda.

Stoga **Klub zastupnika SDP-a** predlaže da Hrvatski sabor, imajući u vidu svoju odgovornost za razvoj demokracije, provede raspravu i donese slijedeće zaključke: 1. Zadužuje se Vlada RH da, u okviru svoje nadležnosti, poduzme mjere prema svim sudionicima koji su dopustili da se slučaj dogodi opisan u ovoj Interpelaciji. 2. Zadužuju se nadležna državna tijela da odmah pokrenu postupke iz svoje nadležnosti radi provjere istinitosti navoda o slučaju na koji se odnosi Interpelacija, kao primjeru propusta, radi zaštite svih osoba od zloupotrebe prava pacijenata. 3. Zadužuje se Vlada RH da žurno osigura zakonom propisano funkcioniranje Povjerenstva za zaštitu osoba s duševnim smetnjama, kako u psihijatrijskim ustanovama, tako i na državnom nivou. 4. Hrvatski sabor poziva Vladu RH da osigura da svi koji postupaju prema Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama štite osobe kod kojih je posebno istaknuta potreba zaštite njihovih temeljnih ljudskih prava i sloboda, strogo poštujući zakonske propise i procedure.

O IZVJEŠĆU VLADE RH

Predstavnik Vlade ministar zdravstva i socijalne skrbi **Darko Mili-**

nović dodatno je obrazložio **Izješće Vlade RH** koje je ona povodom Interpelacije uputila Hrvatskome saboru. U Izješću svoji da je jedno od temeljnih načela ukupnog djelovanja Vlade zaštita ljudskih prava svih građana RH, te stoga Vlada RH čini sve kako bi i u konkretnom slučaju potpuno zaštitila ljudska prava Mirjane Jusup Pukanić.

Politizacija slučaja

Vlada RH smatra da su konstatacije iznesene u Interpelaciji o radu Vlade RH u cijelosti neutemeljene te da su pokušaj politizacije kojemu je cilj ubiranje jeftinih političkih bodova i pokušaj umanjivanja rezultata Vlade RH. Vlada je preko resornih ministarstava utvrdila činjenice koje su bitne za cjelovito rješenje predmetnoga slučaja, te predlaže Saboru da odbije Interpelaciju i predložene zaključke.

U Izješću Vlade RH stoji da je inspekcija Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi nedvojbeno ukazala na pogreške koje su se dogodile prilikom prisilnog odvođenja M.J.P. u Psihijatrijsku bolnicu Vrapče. Utvrđeno je da je u određenim segmentima došlo do kršenja Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, a Ministarstvo je svoj nalaz dostavilo Državnom odvjetništvu RH na daljnje postupanje.

Nadalje, u Izješću Vlade RH stoji da je osobno ministar zdravstva i socijalne skrbi, utvrdivši kako se Državno povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama duži period nije sastalo, razriješio postojeći sastav te imenovao novo Državno povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama.

Također, na zahtjev Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je dostavilo izvješća spomenutim odborima. U svojoj raspravi ni jedan odbor nije postavio pitanje

odgovornosti Vlade RH, ni resornih ministarstva.

Ministar zdravstva postupao pravovaljano

Vlada RH odbacuje navode iz Interpelacije da je ministar zdravstva i socijalne skrbi Darko Milinović svojim „ne postupanjem, a potom zakašnjelim postupanjem, narušio povjerenje građana u Vladu i državne institucije”. Dapače, Vlada smatra da je ministar pravovaljano postupio s ciljem pronalaska odgovora na sve činjenice.

U nastojanju da se potpuno razjasne sve okolnosti prisilnog privođenja i zadržavanja M.J.P., Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi zatražilo je dodatni stručni nadzor nad postupanjem zdravstvenih djelatnika od Hrvatske liječničke komore. Vlada će, ukoliko se utvrde nepravilnosti u stručnom pogledu, inzistirati na odgovornosti i sankcijama, stoji u Izvješću Vlade RH povodom Interpelacije.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi zastupnika **Rajka Ostojića** koji je govorio u ime predlagatelja, člana Kluba zastupnika SDP-a, te obraćanja ministra zdravstva i socijalne skrbi **Darka Milinovića** koji je govorio u ime hrvatske Vlade, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika.

Sustav ne funkcionira

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorila je **Gordana Sobol**. Rekla je da je Interpelacija podnesena povodom jednog slučaja koji je na djelu pokazao kako sustav ne funkcionira. Radi se o zaštiti temeljnih ljudskih prava i dostojanstva osoba kojima je zaštita osobito potrebna,

a to su osobe s duševnim smetnjama. Konstatirala je da je taj slučaj šire otvorio pitanje kakvo je općenito stanje u našim psihijatrijskim ustanovama, a Klub interpelacijom traži od Vlade da obavlja svoj posao.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Emil Tomljanović**. Klub je zauzeo stajalište da je interpelacija u potpunosti neutemeljena i da je treba odbaciti, jer „nema ni činjenično, ni ustavno-pravno, ni poslovničko uporište i kao takva pokušaj je jeftine politizacije, što joj je i svrha”. Tomljanović je mišljenja da su Vlada RH i resorna ministarstva postupala u potpunosti u skladu s ustavnim i zakonskim ovlastima, poštujući pritom trodiobu vlasti i odluke suda koji je u tom slučaju odlučivao.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Goran Beus Richeimbergh**. Napominje da je slučaj M.J.P. umnogome paradigmatičan, kako za stanje u Hrvatskoj općenito, tako i za stanje u zdravstvenom sustavu. „Činjenica je da je on više nego ijedan drugi, pokazuje kako kobna može biti sprega privatnih interesa i sustava”. Klub podržava interpelaciju i traži da Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izvršiti, Sabor što je moguće prije, koliko je pacijenata u psihijatrijskim ustanovama u Hrvatskoj bez poslovne sposobnosti.

U ime **Kluba zastupnika HSS-a Stanko Grčić** konstatirao je da su nadležne institucije društva uključene u rješavanje navedenog slučaja, a u velikoj mjeri su i razriješile nastalu situaciju. Iako razumije da se osjećaj nesigurnosti građana zbog eventualnih zloupotreba državnih institucija može javiti, naglašava da se taj osjećaj ne može temeljiti na jednom izoliranom slučaju. Klub drži da se konkretni slučaj ne bi trebao politizirati.

Mimo pravila postupanja

U ime **Kluba zastupnika SDSS-a** govorio je **Milorad Pupovac**. Izjavio je da u konkretnom slučaju ima ozbiljnih indicija, kada je u pitanju socijalna služba i dio medicinskih službi, da se nije djelovalo u skladu s pravilima postupanja. „To ne znači da je kriv sustav, već neki ljudi unutar tog sustava ne rade posao onako kako bi ga trebali raditi”, konkretizirao je Pupovac.

U ime predlagatelja **Ranko Ostojić** ustvrdio je da je interpelacija podnijeta zbog propusta državnih institucija i prije samog događaja. Klub drži da je grubo povrijeđen zakon. „Tvrdim da nema vladavine prava ni zaštite ljudskih prava kada Vlada RH krši zakone i pravda državne institucije i pored toga što je sama utvrdila da su napravile prekršaje i nezakonitosti”. Pogotovo ne može pravdati primjenu sile koja nije bila primjerna ni opravdana. Smatra da se država treba ispričati M. Pukanić za njeno nezakonito lišavanje slobode.

Završno, u ime Vlade RH, zastupnicima se obratio ministar **Darko Milinović**. Izrazio je žaljenje što se jedan težak obiteljski slučaj koristi u političke svrhe. Suglasan je s mišljenjem Pupovca da dijelovi sustava nisu funkcionirali. No, protivi se da se temeljem pojedinačnog slučaja karakterizira kompletan sustav.

Zastupnici su 15. srpnja 2008. godine većinom glasova, sa 79 glasova „za”, 2 „suzdržana” i 45 „protiv” prihvatili zaključak Vlade RH kojim predlaže Hrvatskome saboru da odbije Interpelaciju o radu Vlade RH u vezi s ulogom Vlade RH u provođenju Zakona o ostvarivanju vladavine prava te zaštitom ljudskih prava i dostojanstva čovjeka kao najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske.

S.Š.

INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OPSKRBE ENERGENTIMA, TE U VEZI S NJIHOVIM CIJENAMA I UTJECAJEM NA GOSPODARSTVO I ŽIVOTNI STANDARD GRAĐANA

Podnositelj: Klub zastupnika SDP-a

Cijene uvjetovane globalnim poremećajima

Rasprava o podnesenoj interpelaciji Kluba zastupnika SDP-a održana je 11. srpnja 2008. godine, a glasovanje je obavljeno četiri dana kasnije. Predlagatelj je ocijenio da bi se predloženim zaključcima olakšala i poboljšala situacija oko dostupnosti i plaćanja energenata na domaćem tržištu.

O PRIJEDLOGU

Interpelacija je podnijeta temeljem odredbi koje izvire iz članka 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora. Uvodno izlaganje u ime predlagatelja podnio je zastupnik **Zoran Milanović**. Konstatirao je da predložena interpelacija štiti interese građana Republike Hrvatske na polju opskrbe energentima. Podsjetio je i na nedavne odluke Europske komisije, koja je donijela prijedloge o smanjenju stope poreza na dodanu vrijednost za određeni broj vitalnih proizvoda i energenata. Sličnu bi inicijativu trebala provesti i naša Vlada, kako bi se olakšao položaj siromašnijih stanovnika uslijed povećanja cijene energenata i poremećaja na svjetskom tržištu. Međutim, ima dojam da se kod nas ti problemi rješavaju na stihijski način te da nisu rezultat osmišljene političke strategije. Država se ne može voditi na temeljima inspiracije pojedinih ljudi ili samo jednog čovjeka, a to potvrđuju i cijene energenata u Republici Hrvatskoj. One su među višima u Europi, a pogotovo uzme li se u obzir nizak prosjek plaće i kupovna moć stanovnika, istaknuo je zastupnik Milanović. Citirajući najnovije cijene energenata i električne energije, upozorio je na moguće pogoršanje

situacije, budući da je poskupljenje prirodnog plina najavljeno za jesen. Situaciju dodatno narušavaju i najave o uvođenju tržišne cijene za energente, pa je iz navedenih argumenata razvidno zbog čega se u Hrvatskoj sve teže i teže živi.

Stopa inflacije raste osobito za osobe s niskim prosjekom mjesečnih primanja, a nedavna istraživanja potvrđuju da je gotovo petina građana u ovoj godini već iskusiła pad standarda jer ocjenjuju da žive sve lošije. To je realnost koja zahtijeva aktivnost i konkretne poteze Vlade, upozorio je zastupnik Milanović. Iznio je zatim statističke podatke koji govore o kontinuiranom porastu cijena energenata u posljednjih nekoliko godina, otkako je HDZ preuzeo vlast. Osvrnuo se i na probleme koji su posljedica velike financijske i porezne centralizacije državnog sustava. Zdrave ekonomije sustav proračuna vežu uz realan gospodarski rast, što u Hrvatskoj nije slučaj. Vlada je najavila da će velik broj kućanstava u Hrvatskoj biti obuhvaćen pojeftinjenjem električne energije, a „hladni tuš” treba očekivati uskoro, kada počnu pristizati novi mjesečni obračuni cijene električne energije.

Potrebno je graditi i obnavljati energetska infrastrukturu

Nadalje, Hrvatska ima zapuštenu infrastrukturu i zabrinjavajući nedostatak kapaciteta na području energetike, što visokom cijenom plaćaju svi njeni građani. Predložio je prihvaćanje zaključaka kojim se Vlada zadužuje da korištenjem primjene „plivajuće trošarine” zašti-

ti cijenu eurodizela na razini od 8 kuna po litri. Ujedno bi trebala izraditi i dostaviti Saboru izmjene i dopune Zakona o porezu na dodanu vrijednost, na način da se PDV obračunava na nabavnu cijenu, a ne i na trošarine. Trebalo bi poduzeti izmjene i unutar odredbi Zakona o potporama u poljoprivredi. Budući da je došlo do drastičnog povećanja cijena reprodukcijiskog materijala i energenata, potrebno je povećati subvencije poljoprivrednih proizvoda. Za socijalno ugrožene kategorije stanovništva, mora se osigurati podmirenje dijela troškova energije, a mjere rasterećenja moraju obuhvatiti i određene doprinose. Na kraju je istaknuo da bi bilo potrebno provesti program razvoja energetske kapaciteta te pozvao sve zastupnike, a pogotovo one iz vladajuće koalicije, da podupru predložene zaključke. Ocijenio je da su oni napravljeni kako bi se zaštitili interesi svih građana Republike Hrvatske, a pogotovo onih koji su socijalno najugroženiji nedavnim poskupljenjima cijene energenata.

RASPRAVA

Predsjedavajući je zatim riječ dao ministru financija **Ivanu Šukeru**, koji je dodatno obrazložio Vladino izvješće. Upozorio je da se obračun PDV-a obavlja u skladu s direktivama Europske unije. Ne bi trebalo politizirati određene fiskalne mjere i očekivati političke dividende na navedenim problemima. Osnovica za obračun PDV-a točno je propisana i nitko ne može dodatno uključivati i mijenjati određene trošarine.

Objasnio je zatim sustav trošarina na primjeru cijene dizelskog goriva, te podsjetio na ranije potpisane međunarodne financijske ugovore. Na temelju tih odredbi Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste preuzimaju određene poslove i obveze koje se moraju provoditi i poštovati. Ne možemo dovoditi u pitanje preuzete obveze, budući da je 72% državnog proračuna već zadano.

Ubrzati izradu identifikacijskog broja

Upozorio je ujedno da je povećanje cijena energenta svjetski problem, koji se može samo donekle olakšati i korigirati promišljenim gospodarskim mjerama i potezima. Predložio je ujedno da se ubrza izrada identifikacijskog broja za svakog građanina, jer bi se tek onda znalo realno socijalno stanje i visina ukupnih godišnjih primanja svake obitelji i pojedinca. Vlada namjerava poduzeti potrebne korake kako bi se olakšala socijalna situacija za najugroženije slojeve stanovništva, potvrdio je ministar Šuker. Iznio je zatim komparativne podatke o cijenama energenata u Hrvatskoj i ostalim europskim zemljama, ocjenjujući situaciju i poteze koje Vlada namjerava poduzeti na tom polju. Ne može se govoriti da Vlada nema nikakvu strategiju, jer je i do sada poduzela niz socijalnih mjera kojima se utječe na poboljšanje situacije. Naveo je više primjera, uključujući i postojeće subvencije ribarima i poljoprivrednicima na cijenu koju plaćaju za plavi dizel. Osigurano je ukupno 600 milijuna proračunskih kuna za one intervencije koje se ukazu potrebne na tom polju, konstatirao je ministar Šuker.

Osvrnuo se i na probleme koji bi iskrsnuli u slučaju snižavanja visine PDV-a, te pozvao predlagatelja da navede kome bi se onda trebala oduzeti namijenjena financijska sredstva. I međunarodne financijske institucije poput Eurostata, potvrđuju da smo

smanjili državnu potrošnju i da se uvode mjere koje postupno smanjuju utjecaj „sive ekonomije” na ukupno gospodarstvo Republike Hrvatske. Osvrnuo se zatim i na poteze koje je Vlada poduzela na području revitalizacije energetske infrastrukture, navodeći poslove oko izgradnje plinovoda i izgradnju dva energetska objekta naplatom ranijeg klirinškog duga. Te se mjere ne smiju podcijenivati ni zaboravljati, jer potvrđuju da Vlada planski i u skladu s vlastitim mogućnostima nastoji utjecati i poboljšati situaciju na energetskom polju. Na kraju je konstatirao da se podnijetom interpelacijom predlaže povećanje deficita od 7–8 % ili novo dodatno porezno opterećenje hrvatskih građana. Nakon izlaganja predstavnika Vlade, predsjedavajući je najavio izlaganja predstavnika klubova.

Prvi je u ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio dr.sc. **Goran Marić**, uvodno rezimiravši sve recentne događaje na području svjetskog kretanja i poremećaja cijena najvažnijih energenata. Na temelju tih podataka i vrijednosti, Vlada je razradila i vlastita polazišta, svjesna da se na temelju cijene energenata stvaraju temeljni preduvjeti za funkcioniranje hrvatskog gospodarstva.

Poticati izgradnju obnovljivih izvora energije

Tako se, primjerice, radi i na stvaranju poticajnog zakonodavnog okvira za područje obnovljivih izvora energije, koji uključuju izgradnju vjetroelektrana, solarnih uređaja i malih hidrocentrala. Govoreći o visini trošarina, istaknuo je da bi daljnje snižavanje trošarina na energente ugrozilo sustav usklađivanja sa pravnom stečevinom Europske unije i dovelo do dodatnih poteškoća u pristupnom pregovaranju. Iznio je zatim i konkretne statističke i financijske vrijednosti koje upućuju na takve zaključke, te još jednom podsjetio da smo zahvaćeni globalnim poremećajima.

Dakle, Klub HDZ-a smatra da je zaključak predlagatelja neutemeljen i da nije ostvariv temeljni prijedlog Kluba zastupnika SDP-a o uvođenju „plivajuće trošarine” kojom bi se cijena eurodizela zaštitila na visini od 8 kuna po litri. Na kraju je konstatirao da Vlada kontinuirano prati kretanje svih gospodarskih čimbenika i priprema nove programe i mjere ekonomske i fiskalne politike kojima će stvoriti pretpostavke za zadržavanje i rast standarda građana Republike Hrvatske.

Podržavajući podnijetu interpelaciju u ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je zastupnik **Damir Kajin**. Ocijenio je da bi trebalo ukinuti trošarine na naftne derivate, te dodatno oporezovati ekstra profite monopolista i naplatiti naknadu za korištenje turističkog zemljišta. U slučaju globalnih poremećaja na političkoj sceni Bliskog istoka, moguća su i dodatna poskupljenja i komplikacije. Zbog svih navedenih okolnosti, nije se trebalo žuriti s prodajom i privatizacijom INA-e, jer se time olako lišavamo moguće eksploatacije nafte na budućim domaćim nalazištima. Zatražio je da se progovori i o mogućoj privatizaciji opatijske Liburnije, sugerirajući ujedno Vladi da više koristi istarska iskustva u rješavanju pojedinih gospodarskih problema i poremećaja.

Sačuvati energetska neovisnost i spriječiti rasprodaju INA-e

O cijenama energenata intenzivno se raspravlja već neko vrijeme, istaknuo je uvodno zastupnik **Zlatko Koračević**, govoreći u ime **Kluba zastupnika HNS-a**. Upozorio je na dugogodišnje zanemarivanje ključnih sektora poput energetike i poljoprivrede, ocjenjujući ujedno da je Vlada potpuno nespremna dočekala sadašnje probleme. Ocijenio je da se neprekidno povećava postotak poljoprivrednih površina koje se ne obrađuju pa je razumljivo da neprekidno opadaju prinosi i

količina proizvedene hrane. Dodatni problem je i zanemarivanje šumskih potencijala, jer godišnje propadne velik dio drvene mase, koja odgovara ekvivalentu od oko 600 tisuća tona nafte. Potrebno je, dakle, promijeniti dosadašnji način upravljanja državom i potaknuti iskorištavanje postojećih potencijala koji su blokirani. I on se osvrnuo na najavljenju zamjenu dionica INA-e i MOL-a, ocjenjujući da se time opasno poigravamo vrijednim resursima, a sve zbog jednokratnog profita od prodaje naše energetske neovisnosti.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorila je zastupnica **Milanka Opačić**. Ocijenila je da podnesena interpelacija progovara o važnom problemu, a posljednja poskupljenja energenata govore da se situacija na ovom području mora hitno mijenjati. Tu se ne radi o političkoj demagogiji, već o ozbiljnom problemu koji narušava standard i budućnost velikog broja građana. Zbog postojeće situacije zaustavljena su ulaganja te investicije. Klub zastupnika SDP-a ponudio je konkretna rješenja, a na sadašnjoj je Vladi da prihvati iznijete smjernice ili nastavi s postojećom gospodarskom politikom čije rezultate svi osjećamo, a pogotovo siromašniji slojevi.

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je zastupnik **Josip Friščić**. Ocijenio je da se problemi energetike i proizvodnje hrane analiziraju u svim svojim aspektima te na globalnoj razini. Neprekinuti rast cijene nafte i hrane u posljednjih nekoliko godina, potaknuo je i zemlje EU na planiranje proizvodnje, razvoja i transporta energenata. Pred ovakvim problemima ni mi ne zatvaramo oči, jer se poduzimaju potrebne aktivnosti i uklanjanju posljedice globalnih poremećaja. Zaključno je konstatirao da bi trebalo osigurati poticaje i za jesensku sjetvu, ističući da će se njeni rezultati moći osjetiti tek slijedeće godine.

Zastupnik **Dragutin Lesar (nezavisni)** analizirao je sadašnju kupovnu moć na temelju najvažnijih artikala koji se svakodnevno kupuju u hrvatskim obiteljima. Iz navedenih pokazatelja evidentno je da se te potrebe teško osiguravaju i u slučaju kad su u obitelji dvije zaposlene osobe. Najavljene nove cijene naftnih derivata i viša cijena struje, dodatni su problem oko čijeg se rješavanja moraju angažirati svi čimbenici u Vladi. Upozorio je zatim na nesklad i nelogičnost u najavljenom rasporedu snižavanja cijena struje koje će, recimo, pomoći samcima, a dodatno otežati život obiteljima koje imaju više djece. Iznio je zatim i planove usmjerene na izgradnju novih energetskih kapaciteta koji su temeljna pretpostavka da se održi energetska neovisnost zemlje. Ukoliko doživimo podbačaj na tim projektima, onda smo sve više osuđeni na neizvjesnost prilikom kupovanja energenata. Istovremeno postajemo i sve više ovisni o drugim zemljama koje su izvoznici energije, zaključio je zastupnik Lesar.

Osigurati osnovne energente i hranu

Zaključni osvrt u ime predlagatelja interpelacije dao je zastupnik mr.sc. **Zoran Milanović** koji je analizirao proturječnosti Vlade povodom najave poskupljenja energenata. U sažetom je crtama podsjetio na predložene mjere kojima se otvara mogućnost uvođenja nižih cijena energenata i rasterećenje putem manjih trošarina. Ukazao je zatim i na dodatne izvore kojima bi se osiguravale proračunske potrebe države. Upozorio je i na propuste i štete koje izviru zbog zanemarivanja modernizacije domaćih rafinerija, te zamjerio što se za vlastite propuste neprekidno maše navodnim restriktivnim mjerama iz Europske unije.

Predloženi zaključci nisu nekakav politički hir, već su utemeljeni na jasnim elementima čije bi detalje, provedbu i potrebna sredstva, trebala osigurati sadašnja Vlada, zaključio je zastupnik Milanović.

Predsjedavajući je pozvao i ministra financija **Ivana Šukera** da uzme riječ i osvrne se na predložene mjere. Predstavnik Vlade uvodno je ocijenio da podnijeta interpelacija neće pomoći u rješavanju problema viših cijena energenata. Objasnio je zatim da je sustav „plivajuće trošarine” u primjeni već godinu i tri mjeseca. Upozorio je zatim na nelogičnosti ukoliko bi se provele mjere linearnog smanjivanja cijena energenata. Prava pomoć može se, primjerice, realizirati utemeljenim poticajima koji su usmjereni samim proizvođačima. Ponovio je u temeljnim potezima sustav kontinuirane potpore potrošačima „plavog dizela”, objašnjavajući ujedno pogodnosti koje mogu koristiti ribari i poljoprivredni proizvođači. Ponovio je da ova Vlada ima i provodi konkretne gospodarske i socijalne mjere vezane uz proizvodnju energenata i hrane. Zaključno je konstatirao da podnijeta interpelacija ne može riješiti probleme koji su globalne naravi, ali da najavljuje uvođenje novih i dodatnih poreza i rasta deficita, ukoliko bi SDP došao na vlast.

Predsjedavajući je zaključio raspravu. Glasovanje je obavljeno 15. srpnja 2008. godine nakon što je predsjedavajući pročitao prijedloge koje je Vlada Republike Hrvatske podnijela Saboru. Njima se odbija Interpelacija Kluba zastupnika SDP-a o radu Vlade Republike Hrvatske na području opskrbe energentima te u vezi s njihovim cijenama i utjecajem na gospodarstvo i životni standard građana. Prijedlog zaključaka Vlade prihvaćen je sa 79 glasova „za”, 2 „suzdržana” i 46 glasova „protiv”.

V.Ž.

INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U SVEZI S ULOGOM VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U PROCESU SANACIJE I REKONSTRUIRANJA HRVATSKE BRODOGRAĐEVNE INDUSTRIJE

Podnositelj: Klub zastupnika SDP-a

Hrvatski sabor je 11. srpnja 2008. godine na dnevnom redu imao Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske u svezi s ulogom Vlade Republike Hrvatske u procesu sanacije i rekonstruiranja hrvatske brodograđevne industrije.

Zastupnici koji podnose Interpelaciju drže da je nužno otvoriti raspravu u Hrvatskom saboru o vladinoj politici koja se odnosi na proces sanacije i restrukturiranja hrvatske brodogradnje te osobito o najnovijim odlukama koje se tiču namjere i pokretanja procesa privatizacije pet najvećih hrvatskih brodogradilišta. Takve odluke imaju dalekosežne posljedice za budućnost i opstanak hrvatske brodogradnje te s tim i očuvanje radnih mjesta direktno i indirektno vezanih uz taj sektor.

Vlada RH u potpunosti odbacuje navode iz Interpelacije. Hrvatska brodogradnja značajan je čimbenik u sektoru industrije Republike Hrvatske,

jer vezujući velik dio prateće industrije omogućava poslovanje brojnih poslovnih subjekata koji se bave proizvodnjom brodske opreme. Rješavanje problematike brodogradnje strateški je interes za gospodarstvo RH, te Vlada, u interesu svih građana, poduzima sve mjere za zaštitu i unapređenje brodograđevne industrije.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a Vesna Buterin kazala je da Klub odbija Interpelaciju. Vlada RH je na primjeru Brodogradilišta „Viktor Lenac” programom sanacije omogućila da to hrvatsko brodogradilište i dalje promiče hrvatsku brodogradnju u svijetu.

U ime Kluba zastupnika IDS-a Damir Kajin istaknuo je kako je jedino rješenje za problem hrvatske brodogradnje da Vlada RH do ulaska RH u EU nadzire privatizaciju brodogradilišta.

U ime Kluba zastupnika SDP-a dr.sc. Branko Grčić podsjetio je

da je uloga države da pruži potporu rekonstruiranju barem nekih brodogradilišta, kako bi s bolje polazne pozicije krenuli u proces privatizacije.

Silvano Hrelja u ime Kluba zastupnika HSL/HSU-a ustvrdio je da privatizacija hrvatskih brodogradilišta nije cilj sama sebi, nego sredstvo prema planiranom razvoju brodogradnje. Podržavao napore Vlade RH koje čini u procesu sanacije i restrukturiranja brodograđevne industrije, kazao je Hrelja.

Zastupnici su 15. srpnja 2008. sa 80 glasova „za”, 50 „protiv” i 1 „suzdržanim” donijeli zaključak da se odbija Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske u svezi s ulogom Vlade Republike Hrvatske u procesu sanacije i rekonstruiranja hrvatske brodograđevne industrije.

I.Č.

INTERPELACIJA O RADU MINISTRA FINANCIJA IVANA ŠUKERA

Podnositelji: 24 zastupnika Hrvatskoga sabora

Hrvatski je sabor 11. srpnja 2008. raspravljao o Interpelaciji o radu ministra financija Ivana Šukera. Interpelaciju su podnijela 24 zastupnika SDP-a i HNS-a.

O INTERPELACIJI

Podnositelji smatraju da je potrebno otvoriti raspravu o radu ministra financija gospodina Ivana Šukera. Za to navode više razloga. Prvi je nezadovoljstvo zastupnika Dragutina Lesara općenitim pisanim odgovorom ministra na zastupničko pitanje. Zatim, omalovažavajući odnos ministra prema Hrvatskom saboru i grubo kršenje Poslovnika Hrvatskoga sabora (uputio odgovor izrav-

no zastupniku, a ne posredovanjem predsjednika Hrvatskoga sabora).

Naime, zastupnik Dragutin Lesar (neovisni) na Aktualnom prijepodnevnu u veljači 2008, postavio je pitanje (kao zastupnik HNS-a) o tome tko od dužnosnika i službenika u izvršnoj vlasti ima pravo koristiti poslovne kartice i koliko su novca potrošili njihovim korištenjem. Nezadovoljan općenitim odgovorom ministra Šukera zastupnik je ministru uputio i pisano pitanje, na što dobiva dva pisana odgovora (drugi u skladu s Poslovníkom).

Podnositelji smatraju da je ministar financija nadležan za traženi odgovor i dužan precizno na njega odgovoriti. Radi se o podacima koji nisu tajni i za njih postoji javni inte-

res. Smatraju da ministar financija Ivan Šuker uopće nije odgovorio na postavljeno pitanje. Priloženom Odlukom o uvjetima korištenja službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te sredstava za službena putovanja, pokazao je omalovažavanje prema Hrvatskom saboru.

Uz to, smatraju da je ministar financija odgovoran što Odluka nije usuglašena s promijenjenim nazivima državnih dužnosnika.

Predlažu da Hrvatski sabor donese zaključke odnosno utvrdi da je ministar financija neodgovaranjem na pitanje prekršio Poslovnik te da se

zaduži da u roku od 15 dana dostavi Hrvatskom saboru sve tražene podatke iz pitanja. Predlažu i da se zaduži Vlada Republike Hrvatske da u roku od 30 dana usuglasi spomenutu Odluku s važećim zakonskim propisima.

IZVJEŠĆE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

U svom Izvješću Hrvatskom saboru **Vlada Republike Hrvatske** u potpunosti odbacuje navode iz Interpelacije o omalovažavajućem odnosu ministra financija prema Hrvatskome saboru i kršenju Poslovnika. Naprotiv, ministar financija poštivo je propisanu proceduru i odgovorio na zastupničko pitanje Dragutina Lesara usmeno i pisanim putem.

Za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, pa tako i za korištenje proračunskih sredstava putem poslovnih kreditnih kartica, odgovara svaki čelnik proračunskog korisnika sukladno članku 112. Zakonu o proračunu.

Revizija koja se obavlja kod svih proračunskih korisnika na temelju Zakona o državnoj reviziji dosad nije utvrdila nepravilnosti u korištenju sredstava putem poslovnih kartica. U tijeku je i formalno usklađivanje naziva državnih dužnosnika iz Odluke s propisima koji su u međuvremenu doneseni, navodi, među ostalim, Vlada Republike.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora u ime podnositelja Interpelacije govorio je **Dragutin Lesar**. Naglasio je da je zastupničko pitanje postavio imajući na umu da saborski zastupnici i hrvatska javnost imaju pravo uvida u korištenje novca državnog proračuna, ne otvarajući raspravu je li bilo zloupotreba. Podsjetio je da je jedna članica švedske Vlade koristila poslovnu kreditnu karticu za kupnju jedne čokoladice, zbog čega je morala podnijeti ostavku.

Odgovornost korisnika proračuna

Predstavnik Vlade Republike Hrvatske ministar financija **Ivan Šuker** u svom osvrtu naglasio je, među ostalim, da je čudno da se proziva na odgovornost ministar ako se drži zakona. Zakonom o proračunu povećana je odgovornost svih korisnika državnog proračuna. Za planiranje i izvršenje proračuna odgovara čelnik korisnika, primjerice, za ministarstvo odgovara ministar. Troškovi kartica obuhvaćeni su materijalnim troškovima korisnika, naveo je. Podsjetio je i na otvorenost proračuna o čemu govori i brošura Ministarstva financija s podacima o trošenju proračunskog novca. Ponovio je da su troškovi njegove poslovne kartice isključivo troškovi smještaja u hotelima i, kaže, možda je nekoga zasmetalo što zna u lipu koliko je potrošio.

Postoji više razloga zašto je **Klub zastupnika SDP-a** podržao Interpelaciju, izvijestila je **Brankica Crljenko**. Ignorirajući pitanje zastupnika ministar je pokazao omalovažavanje prema instituciji Parlamenta. Pokazao je koliko je Vladi stalo do transparentnosti i dostupnosti podataka o kojima javnost treba znati, smatra Klub.

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin**. Njega zanima i koliko se na ovakav način troši u javnim poduzećima, počevši od HRT-a do Croatia osiguranja. Interpelacija je legitimna i češće bi ministru Šukeru trebalo postavljati izravnija i bitnija pitanja, primjerice, o stanju brodogradnje, o vanjskom dugu. Trebalo bi i pitati zašto saborski zastupnici nemaju poslovnu karticu, mobitel, novac za reprezentaciju. Pita i u kojem su rangu zastupnici, izgleda, kaže, „žnj red”. Ako Sabor želi biti pravi parlament i zastupnici bi trebali imati status barem državnih tajnika ili novinara urednika na HRT-u, a ne biti posljednja rupa na svirali, rekao je, među ostalim.

Stajalište **Kluba zastupnika HSS-a** prenio je **Stanko Grčić**. Nije jasno zbog čega uvaženi zastupnik nije zadovoljan odgovorom ministra. Odluka postoji još od 2000. godine pa je valjda upoznat s njezinim sadržajem, to više što ju je donijela Vlada Republike Hrvatske u kojoj je sudjelovao i HNS. Subjektivna je dojam zastupnika o omalovažavajućem odnosu ministra Šukera prema Hrvatskom saboru, a ne objektivna činjenica. Svaki proračunski korisnik snosi odgovornost za trošenje proračunskog novca. U tom se smislu Ministarstvo financija ne treba baviti ostalim ministarstvima.

Lažne negativne ocjene

Slično je stajalište i **Kluba zastupnika HDZ-a** koji će glasovati protiv Interpelacije, naveo je dr.sc. **Andrija Hebrang**. Koliko je potrošeno proračunskog novca zna svaki čelnik proračunskog korisnika i on je odgovoran za to. A tko je korisnik poslovnih kartica piše u spomenutoj Odluci i o tome ne odlučuje ministar Šuker. Smatramo da su odgovori onome tko je postavio pitanje bili poznati.

Posebno nas smeta što je u obrazloženju tih pitanja bila i tema o korupciji i zapravo ponovno bačena ljaga na dio političara. A bacanje lažne negativne sjene na političare postao je u ovoj državi najomiljeniji sport. Ministar Šuker jedan je od onih koji je uveo red u vođenje državnih financija, deficit državnog proračuna sveo je sa 6 na 2 posto. Ukinuo je stotine prijašnjih računa na kojima se vodio novac državnog proračuna, da bi mu se zameli trago vi, naveo je, među ostalim. Žao mu je da je „ova strelica” uperena osobno na ministra i da se mora braniti od pitanja koja nisu iz njegove nadležnosti. Zaključak rasprave trebao bi biti obveza čelnika resora da daju izvješće o trošenju poslovnih kartica.

U završnom osvrtu u ime podnositelja **Dragutin Lesar** naglasio je da ni pitanja niti Interpelacija nisu uperena protiv ministra Šukera već protiv ponašanja da se ne želi dati odgovor.

Hrvatska javnost ima pravo znati tko i koliko troši proračunskog novca i na tome će uvijek inzistirati, rekao je.

U ime Vlade Republike Hrvatske ministar financija **Ivan Šuker** naglasio je kako misli da se ni jedan zastupnik, bez obzira na to je li je

iz oporbe ili vladajuće stranke, ne može potužiti da nije dobio traženi podatak iz Ministarstva financija. Njegovi odgovori bili su temeljem članka 112. Zakona o proračunu bez namjere da bilo kojeg zastupnika omalovaži, naglasio je.

Hrvatski je sabor 15. srpnja 2008. odbio Interpelaciju o radu ministra financija Ivana Šukera, prihvativši prijedlog Vlade Republike Hrvatske da se odbija Interpelacija (82 „za”, 48 „protiv” i 1 „suzdržan”).

Đ.K.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Prijedloge **Mandatno-imunitetnog povjerenstva** Hrvatskom saboru je 15. srpnja predočio predsjednik Povjerenstva **Damir Sesvečan**.

Povjerenstvo je predložilo, a Hrvatski sabor 15. srpnja 2008., većinom glasova, uskratio odobrenje za pokretanje kaznenog postupka za vrijeme trajanja mandata protiv glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, gospodina **Mladena Bajića**, po

optužnom prijedlogu supsidijarnih tužitelja Ljubomira Čučića i Nataše Pifar-Mihelić iz Petrinje. Tužitelji ga terete za kaznena djela iz članka 337. stavci 1. i 2., članka 210. stavci 1. i 2. te članka 333. Kaznenog zakona.

Povjerenstvo je predložilo, a Sabor, većinom glasova, dao odobrenje za pokretanje kaznenog postupka protiv zastupnika **Franje Lucića (HDZ)**, po zahtjevu Općinskog državnog

odvjetništva u Požegi, zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo izazivanja prometne nesreće iz članka 272. stavci 1. i 2. Kaznenog zakona kako bi se pravosudnim institucijama omogućilo nesmetano vođenje (pokretanje) kaznenog postupka.

Zastupnici su 15. srpnja 2008. godine većinom glasova (117 „za” i 3 „suzdržana”) prihvatili prijedlog Povjerenstva.

J.Š.

Izbori, imenovanja i razrješenja

U ime **Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove**, na 5. sjednici 15. srpnja 2008. govorila je predsjednica **Nevenka Majdanić** koja je predložila, a zastupnici su prihvatili sljedeće odluke:

- Za predsjednika Nacionalnog vijeća za vode imenuje se **Ivan Jarnjak (HDZ) (119 „za” i 1 „suzdržan”).**
- Za članove Nacionalnog vijeća za vode iz reda zastupnika imenuju se: **Nevenka Marinović**

(HDZ), dr. sc. Dragan Kovačević (HDZ), Marijana Petir (HSS), Ratko Gajica (SDSS), Josip Leko (SDP), Ivan Hanžek (SDP) i Zlatko Koračević (HNS) (119 „za” i 1 „suzdržan”).

- Za članove Nacionalnog vijeća za vode iz reda istaknutih znanstvenika i stručnih djelatnika iz područja upravljanja vodama i tome srodnih područja imenuju

se: **Božo Galić, Božo Vuleta i dr. sc. Davor Romić (119 „za” i 1 „suzdržan”).**

- Za članicu Odbora za dodjelu Državne nagrade tehničke kulture Faust Vrančić imenuje se zastupnica **Ivanka Roksandić (HDZ)**, članica Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora **(109 „za” i 3 „suzdržana”).**

J.Š.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Ivana Čerkez, Ana Favro, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
TAJNICE REDAKCIJE: Danica Baričić, Anita Dizdar
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
web: <http://www.sabor.hr>
e-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora